Reg. No. M. 3152.

జమీన్ రైతు

"ZAMIN RYOT"

A Telugu Weekly Voice of Ryots & Zamin Ryots]

ప్రతి శుక్రవారము ప్రకటింపబడును.

సంపుటం 5 సంచిక 30 | నెల్లూరు 2-10-36 శుక్రవారము. | సం॥ చందా 3-0-0

మనలో మాటలు.

—ఆంధ్రవాలా.

చల్లపల్లిరాజాగారు బళ్ళారి అధ్యక్షోపన్యాసంలో కమ్మబిడ్డ మాటిస్తే ఆమాట శిలాక్షరములలె నిలచి పోతుందని, కమ్మజాతి మాటకోసమై ప్రాణములు ధారవోసిన శూరజాతిని అన్నారే రాజకీయాల్లో పర్టీలు కొట్టడానికి యివి అడ్డం రావు కామాలి!

* * *

బొబ్బిలిరాజాగారు జస్టీసులో గల విభేదాలను తొలగింపడానికి ప్రయత్నిస్తుంటే చల్లపల్లి గారు కులాలను ఏకంచేయడానికి పెద్దఎత్తు వేశారు. కమ్మ, కాపు, వెలమ, రెడ్డి, జాతులు ఆచారవ్యవహారాలకు వేరువేరుగా వున్నా యీ నాలుగుజాతులు వెనుకట ఒకటిగనే వుండినాయట. యిది మంచిఎత్తే. వెలమజాతి కమ్మజాతి ఒకటేగానట్టి గృహకల్లోలాలు తిరునునాపల్లి యుద్ధంవంటివి చాలాకాలం మనసులో పెట్టుకోకూడదంటారా!

* * *

బొబ్బిలి, చల్లపల్లి, పిఠాపురం త్రయం కలయికతో కృష్ణజిల్లాఅంతా జస్టీసుమయంగా వుద్భవిస్తుందని బొబ్బిలి రాజాగారంటారా! అందుకోసం ప్రజాసామాన్యాన్ని బొబ్బిలిగారు దర్శించవలసిన అవసరము లేదనుకున్నారు గామాలి!

* * *

గాంధీ మొదలు చిన్నవాడిదాకా కాంగ్రెసువారు ప్రచారానికి వెళ్లితే బహిరంగసభలు పెట్టి వుపన్యాసాలు గావిస్తారు కాని మన జస్టీసువారు గూడు పురానీలతో ముగిస్తారు. బహిరంగసభలు తమ పరవుకు నష్టమనా లేక మొఖం చెల్లకనా?

* * *

కాంగ్రెసులో పదవీ స్వీకరణవిషయమై భిన్నాభిప్రాయాలున్నాయి కాబట్టి కాంగ్రెసువారు యింతవరకూ ఏమి తేల్చలేక [illegible]ని కాంగ్రెసు [illegible] ఒక చార్జి పెట్టి [illegible] మెంబర్లు లేని జస్టీసు మూలాలో [illegible] మరల కలుసుకోవాలంటే భారత దేశమంతా అల్లుకొనుండే కాంగ్రెసు మహాసంస్థలో భేదాభిప్రాయం వుండడంలో ఆశ్చర్యమేముంది? ఇప్పుడున్న అభిప్రాయభేదాలున్నా ఒక నిర్ణయానికి వచ్చిన తర్వాత పరిస్థితి ఏలాగుండేది, -యిప్పుడు అసెంబ్లీలో కాంగ్రెసుపార్టీ చూపుచున్న పద్ధతిమాదిరి- ఆదర్శప్రాయంగా పార్టీ అంతా ఒక్కమాటమీద అసెంబ్లీని వుర్రూతలూగించడం ప్రజలు పత్రికల్లో చదివి విషయాలు గ్రహించడంలేదని బొబ్బిలిరాజాగారు పాపం యింకా అభ్రమలోనే పడివున్నారా? లేక తెలిసీకూడా ఎలక్షన్‌కోసరం యీ విధంగా మాట్లాడుతున్నారా.

* * *

జమీందారీ ప్రదేశాల్లోని రైతుల పరిస్థితులను బాగుచేయుటకు నీటివసతులకు సంబంధించిన నిబంధనలు కలుగజేశామన్నారు. అట్లయితే యీ నిబంధనలు తయారు అయినాక వెంకటగిరి బొబ్బిలివారలు ఎంత ద్రవ్యం ఖర్చుపెట్టి నీటివసతులను వృద్ధిచేశారో లెఖలు వ్రాసి ఎందుకు ప్రకటించకూడదు? యిందుకు బొబ్బిలి వెంకటగిరివారు పూనుకుంటారా? లేకపోతే వట్టిమాటల ఆడంబరమే అనుకోవాలి.

* * *

జస్టీసుపార్టీ భావికార్యక్రమంలో దేశపరిస్థితులకు తగినట్లుగా రాష్ట్రమంతా రాత్రిపాఠశాలలను పగటి పాఠశాలలను నెలకొల్పి ప్రాథమిక విద్యను వ్యాప్తిచేయుటకు 10 యేండ్ల విధానాన్ని యేర్ప[illegible]. మునుపు మద్యపాన నిషేధానికని [illegible]జేసిన 20 యేండ్ల ప్రణాళిక యే [illegible]ములు జరుపబడిందో కొంచెం సెలవి [illegible] వున్న అంగళ్లను తగ్గించేదానికి బదులు కొత్తఅంగళ్లను నెలకొల్పడం మద్యపాన నిషేధం అరికట్టడం ఆ అర్థంకామాల జస్టీసు దీక్షవలెనా! ప్రాథమికవిద్యా విధానం మద్యపాన నిషేధ విధానానికి రెండోది అవుతుంది.

* * *

జస్టీసుపార్టీ భావికార్యక్రమం [illegible] వ్యతమంతగొప్పదని చాటుచున్న [illegible] బొబ్బిలి రాజా గారు దీనికి డబ్బు ఎక్కడ నుండి తెస్తారట ఇప్పుడే [illegible] [illegible] దాయాభివృద్ధి [illegible] [illegible] [illegible] మారకేస్తే వీరిమాటలకు భ్రమిసే వారెవరైనా వుంటారా చెప్పండి?

* * *

ఆంగ్లేయ ఉద్యోగులకు జీతాలు తగ్గించడానికి వీలులేదంటారు బొబ్బిలిదొర. సర్వీసుపాలనకు సంతృప్తిగల సివిల్ ఉద్యోగియులు అవసరమట. ప్రభుత్వోద్యోగుల జీతాలుగాని, స్థానిక సంస్థల యందలి వారి జీతాలుగాని తగ్గింపు చేసే యెడల చాల కలవరము కలుగుతుందట. వీరు యీమధ్య ఇంగ్లాండు సంచారము చేసి వచ్చారే అక్కడ ప్రధానామాత్యుని జీతమెంతో యితర ఉద్యోగస్తుల జీతమెంతో మాటవాసైనా విచారించి, ప్రభుత్వకార్యము యేలాగుందో తెలుసుకొనిరా? ఇందుకు సమాధానం ప్రభుత్వం డబ్బుతో తాను పోలేదంటారేమో! ఇప్పటికీ తెలేక పోతే యికనైనా తెలుసుకొని అజీతాలు ఇండియాలో ఎందుకు అమలు పెట్టకూడదో కారణం తెలుపుతారా?

* * *

దేశమంతా ప్రాజెక్టులు పెట్టి నీళ్లమయం చేసిపారవేస్తామన్నారు. తమ ఎస్టేట్లలోవుండే నదులకు చెఱ్వులకు గతిలేకుండా వుండేటప్పుడు దేశానికంతా వీరేమో చేస్తామనడం సాహసం కదూ? ఉట్టికెక్కలేనమ్మ స్వర్గాని కెక్కుతుందట! మునుపు వెంకటగిరివారు ప్రభుత్వంవద్ద చెఱ్వుల రిపేరుకని తీసుకొన్న రు 1 లక్ష అప్పులో కూడా వారిష్టప్రకారం యితర విధంగా ఖర్చు పెట్టుకొన్న సంగతి బొబ్బిలి దొరగారికి తెలేదు గామాల! సంవత్సరానికి యిన్నిరూపాయలు ఖర్చుపెట్టి తమ ఎస్టేట్లలోని చెరువులు వగైరాలు రిపేర్లుచేస్తామని వెంకటగిరి, బొబ్బిలి దొరలు ఒక ప్రకటన చేస్తారా [illegible]? ప్రభుత్వంవారు తాము ప్రజలకు చేసిన మేళ్లని ప్రకటనలు గావించుకొంటూ వుండేటప్పుడు, యీజమీందార్లు ఎందుకు ప్రజలకు నచ్చచెప్పకూడదు?

* * *

బ్రిటను సామ్రాజ్యంలోవుండే జనసంఖ్యలో భారతీయులే అధిక సంఖ్యాకులైనా, వారికి యితరులకున్న హక్కులు, స్వాతంత్ర్యం అసలు కూడా లేదు. సామ్రాజ్యంలో వుండే మొత్తం జనాభా 49[illegible] మిలియన్లయితే ఒక్క యిండియా [illegible] 350 మిలియన్ల మందున్నారు. [illegible] 350 మిలియన్ల మందిని ఇంగ్లండు, స్కాట్లండు, [illegible] [illegible] ఏలుతూ వు[illegible] ఇండియా ఎంత [illegible] [illegible].

* * *

[illegible]రాయి మొదలు, మన బొబ్బిలి దొరగారి

ప్రజల్లో వుండే అజ్ఞానాంధకారాన్ని పారద్రోలి దేశమంతా విద్యావ్యాపకం చేస్తామంటారు. ప్రభుత్వంవారు విద్యావ్యాప్తికై ఎంతధనం వ్యయపరస్తారో కొంచెం గమనిస్తే వీరు చెప్పేదంతా సాధ్యం అవుతుందా అని సంశయం కలుగక తప్పదు. 1929 సం॥లో ఇండియా ప్రభుత్వంవారు 18,18,10,145 లను ఖర్చుపెట్టి వుండగా 1934 లో రు 11,47,02,150 లు మాత్రమే ఖర్చుపెట్టారు. అంటే మనిషికి 0-6-9 లన్నమాట. ఒక్క లండను నగరంలో జనాభా 48,85,825 మంది వుండినా 1,24,02,948 పౌనులు అనగా రు 16,58,72,578 లు ఖర్చుపెట్టబడుతూ వున్నదంటే భారతదేశానికి, లండనుకు భేదం ఏనుక్కు దోమకు ఎంతవుందో అంత వుందన్నమాట.

* * *

ఏమయ్యా దీనికి కారణం అంటే డబ్బులేదంటారు. ఇండియాకన్న ఎక్కువ వ్యాపారం, డబ్బుగల దేశాల్లో వుండే ప్రభుత్వోద్యోగుల జీతాలకన్నా ఇండియాలో యిచ్చే జీతాలు అధికంగా వున్నప్పుడు, ఇతర దేశాల్లోవుండే సౌకర్యాలు ఏలా కలుగగలవో చెప్పండి? ఒకప్పుడు ఐశ్వర్యవంతంగావుండి పాశ్చాత్య దేశాలను ఆకర్షించిన హిందూదేశంలో యిప్పుడు డబ్బులేదనే పరిస్థితులు కల్గడానికి కారణం యేమో ప్రతివారు ఆలోచించ తగింది.

* * *

విద్యా విషయాన్ని గురించి 1933-34 సం॥ రానికి ప్రభుత్వంవారు ప్రచురించిన రిపోర్టులో ఇండియాలో విశ్వవిద్యాలయాల్లో విద్యార్థులు [illegible] వున్నారని వ్రాశారు. లెఖలు కొంచెము పరిశీలిస్తే యీ ప్రకటన సత్యదూరమైనదని తేల్తుంది. 45 మిలియన్లుగల గ్రేటుబ్రిటనులో 16 యూనివర్సిటీల్లో 1936 లో 58998 విద్యార్థులుంటే, 358 మిలియన్లుగల బ్రిటీషు ఇండియా, బర్మాలో 18 యూనివర్సిటీలు మాత్రం వున్నవంటే ఇండియా స్థితి ఎంతహీనంగావుందో అద్దంవలె కన్పడుతుంది.

* * *

పైన తెలిపిన రిపోర్టులో యింకో విషయం కూడా వుంది. బ్రిటీషు వుద్యోగస్తులుగాని, రాజకీయ వేత్తలుగాని, ఇండియాలో ప్రజ్వరిల్లి వు[illegible] నిరుద్యోగ సమస్యను సరిగా పరిష్కరింపజూ స్తున్నారు. ఇది సత్యమైనమాట. నిరుద్యోగం [illegible] [illegible] ఏమి [illegible] పరంలేదు. పూర్వం ఇండియాలో ఏ. ఏ. [illegible] [illegible] [illegible] అంగీకరించు[illegible] బ్రిటిషు[illegible]

బహిరంగ లేఖలు

1

గా॥ బొబ్బిలి రాజాగారికి,
ప్రధానమంత్రిపుంగవులు-

ఆర్యా,

తమరు గడచిన నెల 22 తేదీ బెజవాడలో గావించినమహోపన్యాసమందు జస్టీసుపార్టీవారు గావించిన ఘన కార్యాలను గురించి పొగుడుతూ "ఆయుర్వేద కళాశాల స్థాపించి, ఆయుర్వేద వైద్యమునకు ప్రాముఖ్యతనిచ్చి పల్లెలలో వైద్యశాలల నెలకొల్పితిమి" అని ఢంకా బజాయించారు. అయితే జస్టీసుపార్టీలో ముఖ్యులగు కుమారరాజాగా రధ్యక్షులుగ గల నెల్లూరు జిల్లా బోర్డువారు తే 24-8-36 ది జరిగిన బోర్డు సమావేశంలో వరిణి, తోటపల్లిగూడూరులలో వుండే ఆయుర్వేద ఆసుపత్రులను ఎత్తివేయాలని తీర్మానించారే దీనికేం సమాధానమిస్తారు?

—ఒక ఓటరు.

2

నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగారికి

అయ్యా,

కృష్ణాపట్నంరోడ్డు 8వ మైలు 2వ ఫర్లాంగు కాల్వకట్ట దగ్గరనుండి అనంతపురం కెనాల్ వరకు ఒక రోడ్డు నిర్మింపబడవలయునని రెండు సంవత్సరములనుండి జరిగే ఆందోళన ఫలితంగా తమరు రోడ్డు వేయించెదమని వాగ్దానము చేసియుండిరి. కాని యింతవరకు కార్యరూపేణా కనుపడుట లేదు. తమవాగ్దానమును నెరవేర్చ కోరెదరుగాక యని కోరుచున్నాము.

—ఒక ఓటరు

3

నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు సభ్యులకు:—

వరిణి దండిగుంట ఆయుర్వేద ఆసుపత్రిని ఇంగ్లీషు ఆసుపత్రిగ మార్చుచున్నారని తెలసి, వరిణి, దండిగుంట, రామతీర్థము, వీరారెడ్డిపాలెం, దిన్నె, వావిళ్ల, దంపూరు, పురిణి, గోగులపల్లి, పట్టణపుపాలెం మొదలగు గ్రామములలోని భూస్వాములు, రైతులు మున్నగువారమండి జిల్లాబోర్డుకు ఒక అర్జీని పంపుకొనియుంటిమి. అందులో ఆయుర్వేద వైద్యశాల ఎట్లు గడచిన పదకొండు సంవత్సరములనుండియు జనానురంజకముగ పని చేయుచున్నదియు ఇటీవల యీ ప్రాంతముల వ్యాపించిన మశూచియాను ఆయుర్వేద చికిత్సలు నిల్పచేయుటలో యెట్లుమోఘముగ పనిచేసినదియు ఇంగ్లీషు చికిత్సలకంటె ఆయుర్వేద చికిత్స లెన్నిరోగములందు మాకు ఫలప్రదములై మా సేవా ప్రవృత్తుల కెంతయు అనుకూలించి ప్రజల నమ్మకమును గాఢాభిమానమును యే విధముగా చూరగొనినదియు వివరింపబడి, ఇంకను అవ్వటవ్వట వాలకొద్దిగ నవ్వించు మశూచియాను స్పెషల్ డాక్టరు లేకనే అవసరమగు సందర్భములలో ఇతర మశూచియా ఫలితములందుకలె రేంజితుల్లద్వారా వుపయోగించుటకు కలయునంత వైద్యాను ఆయుర్వేదవైద్యాలయమునకు పంపి డాక్టరువారు దానిని గమనించుచుండుటకుల ఏర్పాటులు చేయబడుటయును సదరు వైద్యశాలలో ఒక మంత్రసానిని [illegible] అవసరమైనచో [illegible] గావింప [illegible] ప్రార్థనలు కలిపి [illegible] వైద్యశాల [illegible] చేసినది

మద్రాసు అసెంబ్లీ ఓటర్లలిస్టు

కావలి తాలూకా

బోగవోలు	...	1048
సోమవరప్పాడు	...	1468
చిన అన్నలూరు	...	1007
కొండాపురం	...	1215
చినక్రాక	...	1114
జలదంకి	...	1868
కావలి I	...	1991
కావలి II	...	845
తుమ్మలపెంట	...	1158
		11184

పై విధముగా యీ తాలూకాయందు లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీ ఓటర్లసంఖ్య గలదు. రానున్న ఎన్నికలలో రంగుపెట్టెల సిద్ధాంత మమలులో నికి రానున్నది. నిరంకుశాధికారుల, నిరంకుశత్వమునకు లోబడ నవసరములేక నే, ప్రతివారును తమ స్వతంత్రతను బహిరంగపరచుటకు, సంపూర్ణావకాశముగలదు గాన సజాతీయ, విజాతీయ స్వమత భేదంబులకు స్వస్తిచెప్పి రానున్న ఎన్నికలలో సర్వమానవ సౌభ్రాతృత్వమే ప్రధానాశయముగల కాంగ్రెసు సంస్థనే బలపరచి భారత దేశ దాస్యనిర్మూలనకై యీ తాలూకా ప్రజలెల్లరు ముందంజ వైచెదరుగాక యని కోరుచున్నాను.

ఎ. శ్రీరామమూర్తి,
మేనేజరు, కాంగ్రెసు ఆఫీసు, కావలి.

కావలి తాలూకా కాంగ్రెసు మహాసభ

పై మహాసభ అక్టోబరు మాసమున జలదంకి గ్రామములో జరుపబడును. సభకు శ్రీయుతులు డాక్టరు భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్య, చెరుకువాడ వెంకటనరసింహం, దేశోద్ధారక కాశీనాధుని నాగేశ్వరరావు పంతులు, ఆచార్య రంగాగార్లు విచ్చేయుదురు. వివరములు ముందు తెలుపబడును.

—ఎ. శ్రీరామమూర్తి,
మేనేజరు, కాంగ్రెసు ఆఫీసు, కావలి

తెలియుచున్నది. మరియు స్పెషల్ డాక్టరువారిచే విరివిగా వాడబడిన వైద్యశాలల వైద్యపు వ్యాధులు, తేలుకాటు, చెవుడు ఆయుర్వేదమువల్లనే మాకు నెమ్మది కావలసియుండెను. హెల్తాఫీసరువారు చెప్పినటులగాక స్త్రీల నెత్తురుభేదులు, వాపు, జ్వరాలు ఆయుర్వేద వైద్యమువల్లనే ఎక్కువగ నెమ్మదించినవి. కనుక దయామయులైన బోర్డులోని సభ్యులందరు వెంటనే ప్రత్యేక సభను యేర్పరచి వెనుకటి తీర్మానమును రద్దు గావించుదురని ప్రార్థించుచున్నాము. ఆయుర్వేద ప్రోత్సాహముగ ముందంజవేసిన తమ బోర్డు వెనుకకు తిరుగా యడుగిడక క్రొత్త వైద్యశాలలు నెలకొల్పుటకు వీలులేనప్పుడు ప్రస్తుతము పంచిస్థితిలోనున్న యీ ఆయుర్వేద వైద్యాలయములను ఇప్పటికేయుంచి దేశీయవైద్యము నాదరించి దేశాభ్యున్నతికి మార్గదర్శులు లగుదురని విన్నవించుచున్నాము.

—వరిణి దండిగుంట ప్రాంతపు రైతులు.

యం. యస్. బీడీలు, కాళహస్తి.

అదృష్ట ప్రయిజులు.

మా బీడీలు ఒక మాటు కాల్చి పరీక్షింపుడు

0—4—0 మొదలు 5—0—0 వరకు ప్రయిజులు పెట్టియున్నాము. మీ యదృష్టము దీనిలో నున్నది.

రతి మాత్రలు

స్త్రీ పురుషులకు ఆనందములో తనివితీర్చుటకివియే?

ఇందు రస విషాదులు చేర్చక కస్తూరి, బంగారు, హిమాలయపర్వత వనమూలికలతో గొప్ప యోగీశ్వరునివద్ద గ్రహించి ముసలితనము లోకములో లేకుండ చేయుటకు వీర్యపటుత్వము లేనివారికి లేవ శక్తి కలిగించుటకు సంతానప్రాప్తి లేని స్త్రీలకు పుత్రభిక్ష పెట్టుటకు ప్రయత్నించి ఈ మహాయోగరాజము వెల్లడిచేయుట కవకాశము కలిగించితిమి. సందేహించక వాడితిరుడు, లేదా విచారించిన లాభమున్నదా? గుణములేనిచో డబ్బు వాపసు చేతుము. అరగంటలో వీర్యమును రాయివలెచేసి రమించుటకు ఉల్లాసము కలుగజేయుటలో [illegible] పనికిరావు. [illegible]

డాక్టరు
ఎ. సాంబమూర్తి.
చికాకోలు.

60 మాత్రలు రూ 5—0—0.
కాంపిల్సు 80 మాత్రలు రు 8—0—0.

Dental Hospital.

Trunkroad, Nellore.

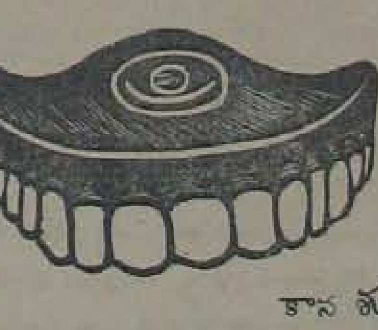

దంత చికిత్సాలయము

ట్రంకురోడ్డు నెల్లూరు.

పండ్లు మానవ సౌందర్యమునకు ముఖ్యమైనవి.
కాన శుభ్రముగా నుంచుకొనుడు
పండ్లను పరీక్షించుటకును, శుభ్రపరచుటకును, క్రొత్త పండ్లుకట్టుటకును, ఏవిధమైన పల్లు నొప్పులను కుదుర్చుటకును ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.
సలహాయిచ్చు కాలము:— ఉదయం 7-30 నుండి సా॥ 5-30 వరకు

డాక్టర్సు:- ఎ. తంబూ, కె. మోహనరావు.
పండ్ల వైద్యులు

జీతము మీద

ఆర్గనైజర్లు - యేజంట్లు

ప్రతిజిల్లాకును తాలూకాకును తక్షణమే కావలెను.

ఈ అడ్రస్సుకు వ్రాయవలెను:—

బి. జె. ప్రసాదరావు, సూపరింటెండెంటు ఆఫ్ యేజన్సీసు,
674 [illegible]వీధి, నెల్లూరు.

ఈ స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్ (హెడ్డాఫీసు, లాహోరు) లో సంస్థానప్రభువులు, గొప్ప ప్రభుత్వోద్యోగులు, వాణిజ్య ప్రముఖులు డైరక్టరులుగ నున్నారు.

చర్చను నిలుపవలెను.

కృష్ణయ్య చౌదరిగారి సవరణను గురించిన చర్చను కొటిదరకు నిలిపియుంచవలెనని సి. ఆర్. రెడ్డిగారు ప్రతిపాదించుచు, ప్రభుత్వ సభ్యులు మొదట ప్రతిపాదించిన చట్టమున 8, 9 క్లాజులు, అవసరమని భావించియే చేర్చియుండిరనియు, అవి ఇప్పుడేవిధముగ నావసరములయ్యెనో నుదూహ్యముగనున్నదనియు పల్కిరి. ఉభయ పక్షముల వారును ఈలోగా ఆలోచించుకొని, సరియగు కార్య విధానము నిర్ణయించు కొనుటకుగాను పావకాళ మొసగుట అవసరమని సి. ఆర్. రెడ్డి గారు పల్కిరి

దివాన్ బహదూరు ఎం. గోపాలస్వామి మొదలియారుగారు ప్రతిపాదన బలపరచిరి.

బొబ్బిలి రాజాగారుకూడ, చర్చను నిలుపవలెనను ప్రతిపాదన బలపరచుచు, 8, 9 క్లాజులు, ఇనాందారులకును, రైతులకును రాజీ పద్ధతిగా ప్రతిపాదింపబడెననియు, ఇనాందారుల ప్రతినిధులిదివరకు సెలక్టు కమిటీలో 8, 9 క్లాజుల నంగీకరించిరనియు, ఇప్పుడు వానిని తొలగించుటకు కారణము గన్పింపదనియు, ఇనాందారులను, రైతులనుకూడ శిథిలపరచుచు వ్యాజ్యములను తగ్గించుటకుగాను 8, 9, క్లాజులు చేర్చబడెననియు రెండు వత్సరములలోగా దావాలు దాఖలు చేయబడవలెనని మాత్రమే సదరు క్లాజులందుగలదు గాని, తీర్పు పరిష్కారములు గావించుకొన బడవలెనని లేదనియు, కనుక కోర్టువారు పావకాళముగ విచారణ చేయుటకు ప్రతిబంధకము లేదనియు, కనుక కోర్టులకు దావాల వత్తిడి అధికమగునని భయములేదనియు బొబ్బిలిరాజాగారు నుడివిరి.

టి. సి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు ప్రసంగించుచు 8, 9 క్లాజులందలి ఏర్పాటులకు ఇనాందారు లంగీకరించిరని చెప్పుట సరిగాదనియు, మొదటినుండియు దావా లూచనల నెదుర్చుచునే యుంటిననియు దెలుపుచు సెలెక్టు కమిటీ నివేదికలనుండి ఉదహరించిరి.

రెండు సంవత్సరములలోగా దావా వేయుటకు ఇనాందారు అశక్తులైనయెడల, అతడు తన ఆస్తినంతను గోల్పోవలసినదేనా యని శ్రీనివాస అయ్యంగారు ప్రశ్నించుచు, అంతకంటె ధర్మ విరుద్ధము మరియొకటి యుండజాలదనిరి.

వోటునకు పెట్టగా చర్చను నిలుపియుంచవలెనను ప్రతిపాదన అత్యధిక సంఖ్యాకులచే సావోదింపబడెను.

8-వ క్లాజు వదలివేయబడుట.

ఇనాములచట్టమును గురించి ఈనెల 2 వ తేది ఉదయము చర్చ తిరిగి సాగింపబడినపుడు 8 వ క్లాజును పునరుద్ధరింపవలెనని పి. వి. కృష్ణయ్య చౌదరిగారు తాను ప్రతిపాదించిన సవరణ నుపసంహరించుకొనుచుంటి ననిదెలుపుచు, రెవిన్యూ సభ్యునితో ప్రసంగించి యుంటి ననియు రెవిన్యూ సభ్యుడా సందర్భమున గావించిన వాగ్దానమును పురస్కరించుకొని తానీసవరణ నుపసంహరించుకొన నిశ్చయించుకొంటినని దెలిపిరి.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:—వాగ్దాన మేమిటో సభవారుకూడ దెలిసికొనుట కవకాశ మొసగుటకుగాను రెవిన్యూ సభ్యుడు గారు ప్రస్తుతము ... సంబంధించిన వివరముల దెలిపెదరా?

రెవిన్యూ సభ్యుడు సమాధాన మొసగుచూ, సెలెక్టు కమిటీవారు తొలగించిన క్లాజును పునరుద్ధరించిన యెడల, చాల చిక్కులు గలుగవచ్చునని పల్కిరి. సదరు క్లాజును పునరుద్ధరించినచో, రైతులకును, ఇనాందారులకు ననవసరముగా దావాలు సంభవించునని. ఉభయ పక్షముల కనవసరమగు వ్యాజ్యప్రయాసలుత ... గాకలని

మదరాసు శాసనసభ.

ఇనాముల చట్టము.

ఒక సంవత్సరపు శిస్తు నష్టపరిహారము

(గతసంచిక తరువాయి)

యుందురు. ఇది కేవల మనవసరము. ఈ శాసనము క్రింద నిబంధనల గావించు నధికారము ప్రభుత్వం వారికి గలదు. ఇనాందారుని సైరీ లేటుభూమియా రాయితీ భూమియాయను విషయమును నిర్ణయించుటకుగాను, ప్రభుత్వము వారా నిబంధనల యధికారమును పురస్కరించుకొని, ఏర్పాటులు గావించి, ఉభయులకును సౌకర్యమగు పద్ధతి నిర్ణయించెదరు అని, రెవిన్యూ సభ్యుడు దెలిపెను.

స్వంతభూమి - రాయితీ భూమి.

ఒకానొక భూమి జమీందారుని స్వంత భూమియా, రాయితీ భూమియా యను విషయము నిర్ణయింపవలసివచ్చినపుడు, ఏయే పరిస్థితులను ఆలోచింపవలెనో 9-వ క్లాజునందు సూచింపబడెను.

ఇనాము గ్రామముల సందర్భమున, 1918 సం॥ జూలై 1 తేదికి పూర్వము సదరు భూమి ఇనాందారుని స్వంత భూమిగ కవులున కొసగబడుచుండెనా లేదా యను విషయము నాలోచింపవలెనని టి. సి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు సవరణ నుపపాదించుచు, ఇదివరకు రెవిన్యూ సభ్యుడు ప్రతిపాదించిన చట్టములో నీనిబంధన గలదనియు కాని, తరువాత తొలగింపబడెననియు, ఇదివరకున్న దానినే తిరిగి చేర్చవలసిందని తాము కోరుచున్నామనియు పల్కిరి.

సి. పెద్దిరాజుగారు సవరణను బలపరచిరి.

ఎం. జి. పట్నాయకుగారు సవరణ నెదుర్చుచు ఇది చాల ప్రమాదకరమైనదనియు 1918 సం॥ పూర్వము, గ్రామమంతయు పూర్తిగ ఇనాందారుని స్వంతభూమిగ కవులుకొసంగబడుచుండిన ఇనాములు చాలగలవనియు, ఈసవరణ నంగీకరించుచో, సదరు ఇనాముగ్రామములు ఈచట్టము నుండి పూర్తిగ మినహాయింప బడునని యుపల్కిరి.

పెద్దిరాజుగారు:-మే ముపపాదించిన సవరణలోని పదము లిష్టములేనిచో, వెనుకటి రెవిన్యూ సభ్యుడగు కాంబెల్లుగారి చట్టమునందలి వాక్యములను అంగీకరింపవచ్చును.

రెవిన్యూసభ్యుడు సవరణ నెదుర్చుచూ, ప్రతి పక్షులవాదమునందు చాలబలము గలదని అంగీకరించిరి. కాని దీర్ఘముగ నాలోచించి. గడింపబడిన, ఈచట్టమునందలి వాక్యములను సవరించుట ప్రమాదకరము గావచ్చుననిరి.

సవరణను వోటునకు పెట్టగా వీగిపోయెను.

కుడివారము హక్కు నిర్ణయము.

ఈచట్టము అమలులోనికి వచ్చిన 2 వత్సరములలోగా ఇనాందారు, 1938 సం. నవంబరు 1 వ తేదికి ఇనాములో తనకుడివారము హక్కు గలదనియు అప్పటినుండియు సదరు హక్కును తానే అనుభవించుచుంటిననియు ప్రకటింపవలెనని స్పెషలు ట్రిబ్యునలు యొకట ఇనాందారు దరఖాస్తులు దాఖలుచేసుకొనవలెనని 9(ఎ) క్లాజునందు విధింపబడెను.

స్పెషలు ట్రిబ్యునలకు బదులు కలెక్టరు అను పదము చేర్చవలెనని టి. సి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు సవరణ నుపపాదించిరి.

రెవిన్యూసభ్యుడు సవరణ నెదుర్చుచు, కుడివారముహక్కును పరిష్కరించుటకు ఎటులనో ట్రిబ్యునలు నియమింప బడుట అవసరమనియు అందుచే దరఖాస్తుకూడ సదరు ట్రిబ్యునలు యొకటనే దాఖలుచేయుటయుచితమనియు దెలిపిరి.

సవరణవీగిపోయెను.

ఇనాందారులకు పరిహారము.

1938 సం॥నవంబరు నెల 1 వ తేదికి కుడివారము హక్కు ఇనాందారునికి గలదనియు, అప్పటి నుండియు నతడే సదరు హక్కును అనుభవించుచుండెననియు నిర్ణయింపబడిన భూములను రాయితీ భూములుగ నిర్ణయింప వలెననియు, సదరుభూములలో జిరాయితీ హక్కు నొసగవలెనని రైతు దరఖాస్తుచేసినయెడల పాలీనా శిస్తునకు 2½ రెట్లకు మించనిసొమ్మును పుచ్చుకొని జిరాయితీహక్కు నొసగవలెననియు, ఈ మొత్తమును గురించి ఉభయపక్షములవారికిని సమాధానము కుదరనియెడల, పరిహార మొత్తమును నిర్ణయింపవలెనని కలెక్టరునకు దరఖాస్తు చేయవలెననియు అతడు పాలీనాశిస్తునకు 2½ రెట్లకు మించకుండ పరిహారమును నిర్ణయింపవలెననియు చట్టమునందు సూచింపబడెను.

రెండున్నర రెట్లు అనుపదమును తొలగించి, ఒక సాలు శిస్తునకు సమానమగు మొత్తమును పరిహారముగ విధింపవలెనని సి. రామలింగారెడ్డిగారు సవరణ నుపపాదించుచు దారిద్ర్యమున మునిగి తేలుచున్న రైతులు అందులో ముఖ్యముగా నేటి ఆర్థికమాంద్యమునందు 2½ రెట్లు శిస్తును పరిహారముగ నొసగజాలరనియు, జిరాయితీ హక్కు రయితులకు జన్మహక్కనియు దీని నొసగుటకు ఫీజును విధింపరాదనియూ పల్కిరి.

పి. వి. కృష్ణయ్యచౌదరిగారు సవరణను బలపరచిరి.

టి. ఎస్. రామస్వామయ్యరుగారు సవరణ నెదుర్చుచు, ఇనాందారుల హక్కులను లాగుకొనుచున్నపుడు, దానికి తగిన పరిహారమైన నొసగుట న్యాయమనిరి.

పి. సి. ముత్తుచెట్టిగారు సవరణ నెదుర్చి, ఇనాందారులకు పూర్తి పరిహారము నొసగవలెననియు లేనిచో అసలు మానివేయవలెననియు పల్కిరి.

కె. కోటిరెడ్డిగారు, ప్రసంగించుచు ఇనాందారుల హక్కును తొలగించుచుంటి మనియు దానికి పరిహార మొసగుట ధర్మమనియు, ప్రభుత్వమువారు భావించునెడల, న్యాయమగు పరిహారమును నిర్ణయించుటకు కోర్టుల కధికార మొసగవలెననిరి. అటులగాక, రాజప్రతినిధిగారి ఆక్షేపణను తప్పించుకొనుటకుగాను పరిహారము నొసగదలచుచో ఏ మాత్రమిచ్చినను ఇవ్వవచ్చుననిరి కాని అది న్యాయము గాదనిరి. అంతియు గాక, ఒక సంవత్సరపు శిస్తును పరిహారముగ నొసగుచోడల ... ధర్మగుణముచే తరువాత శిస్తును పుచ్చుకొనుచుండు ఇనాందారులకు అన్యాయము జరుగుననిరి. కనుక బజారువిలువ బట్టి పరిహార మొత్తమును నిర్ణయింపవలెనని గోరిరి. ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశము న్యాయమగు పరిహార మిప్పించుటయా యనువిషయమును స్పష్టపరుపవలెనని కోరిరి.

ఎం. జి. పట్నాయకుగారు సవరణను బలపరచిరి.

ఇనాందారులకు కుడివారము హక్కుగల భూములలో జిరాయితీ హక్కును గోరు రైతు నుండి రెండున్నర సంవత్సరముల శిస్తునకు మించని పరిహారమును గోరవచ్చునని, చట్టమునందుగల నిర్ణయమును సవరించి, ఒక వత్సరపు శిస్తుతో సమానమగుపరిహారమును మాత్రము గోరవచ్చునని శాసింపవలెనని ... రామలింగా రెడ్డిగారు ప్రతిపాదించిన సవరణపై చర్చ సాగింపబడెను.

ఎం. జి. పట్నాయకుగారు సవరణను బలపరచుచు ఇనాందారులకు గల కుడివారము హక్కునకు విలువకట్టుటకు లేదనియు, దాని విలువ శూన్యమనియు నుడివిరి. పరిహారము లేదను గారణముచే రాజప్రతినిధిగారు, వెనుకటి చట్టము త్రోసివేసిరి. ఆక్షేపణను తప్పించు... గాను, నామమాత్రముగ ఒక సంవ... పరిహారముగ నిర్ణయ... హక్కునకు, రైత... నని చెప్పిరి... చట్టము ... న్యాయపరి... యుకు ...

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము.

ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహవ్రణములు, సుఖసంకటములు, నిస్సత్తువ, కడుపులోమంట మొదలగువ్యాధులను నివారించి శరీరమునకు కాంతిని ... మునకు తేజస్సు ... ఈసెలై ... యామధమువలన ... నారోగ్యవంతు లైనారు.

... సీసా రు. ... డజను ...

... — బెజవాడ.

తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు

నాలుగు ప్రభుత్వములమధ్య నలుగుచుండుట

హైదరాబాదు సంస్థానములోని కొన్ని భాగములకును, మద్రాసు రాష్ట్రమునందలి దత్తమండలములకును తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు అత్యవసరమని ఎన్నడో అధికారులు గ్రహించియున్నారు. ఈ ప్రాంతములు ప్రతి సంవత్సరమును క్షామబాధకు అగ్గమవుచుండుటచేత త్వరలో ఈ ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయవలసిన ఆవశ్యకత యేర్పడుచున్నది.

తగాదా

అయితే నీటిపంపకము విషయములో నాలుగు ప్రభుత్వములకు గలిగిన తగాదాలవలన తలపెట్టబడిన ప్రాజెక్టు ప్రారంభింపబడక పోవుట శోచనీయముగానున్నది. యిది పూర్తి ఆయినచో అనేక ప్రాంతములవారు క్షామబాధలకు గురికావలసి యుండెడిదిగాదు. ప్రారంభ పరిశోధనలకై మద్రాసు ప్రభుత్వమును, హైదరాబాదు ప్రభుత్వమును ఎన్నియో లక్షల రూపాయలను వ్యయముగావించినవి. యికను స్కీములకై వ్యయముగావించబడుచునేయున్నది. కాని ఎంతధనము వ్యయము చేయబడుచున్నను, నీటిపంపకము విషయములో వివిధ ప్రభుత్వములును సమాధానపడనిది ఏమియును ప్రయోజనము కానేరదు. అంతవరకును యీ స్కీములు నిష్ప్రయోజనమని చెప్పవచ్చును.

పరిష్కారము

ఈతగాదాను పరిష్కరించుటకు యిండియా ప్రభుత్వమువారు ఒక కమిటీని ఏర్పాటుచేసియున్నట్లు మనము వినుచున్నాము. అయితే ఈకమిటీ నిర్ణయము లేవియో తెలియవచ్చుటలేదు. కాని వివిధ ప్రభుత్వములును గలసి యొక సమావేశమును ఢిల్లీలో జరుపుననియు అందు యీ తగాదా పరిష్కరింపబడుననియు తెలియుచున్నది.

ప్రాజెక్టు వివరములు

ఈ సందర్భమున ప్రాజెక్టువివరములను కొంతవరకు తెలిసికొనుటమంచిది. మల్లాపురము సమీపమున తుంగభద్రానదిమీది ఒక రిజర్వాయరు మద్రాసు రాష్ట్రమునకు వినియోగపడు ౨౮౯ మైళ్లు పొడవుగల యొక కాలువ, హైదరాబాదు ప్రక్కన ౧౧౬½ మైళ్లు పొడవుగల మరియొక కాలువ యివి ప్రాజెక్టులోని ముఖ్యభాగములు. హైదరాబాదు సంస్థానములో ఇంతకన్న పెద్దస్కీము మరియొకటియుండదు. భారతదేశములో ఇదియే పెద్ద ప్రాజెక్టుకాగలదని చెప్పవచ్చును.

౪౦ ఏండ్ల చరిత్ర.

ఈ ప్రాజెక్టు నిన్న మొన్నటిదిగాదు—యిది ౪౦ యేండ్లనాడు తలపెట్టబడినది. ఏండ్లు పూండ్లు గడచిపోవుచున్నను యింకను యిది కార్యరూపము దాల్చలేదు.

ఇర్రిగేషన్ కమీషను

తుంగభద్రనీటిని దత్తమండలములకు కూడ వినియోగింపజేయు నుద్దేశ్యముతో వెంటనే సర్వే చేయించవలెనని ౧౯౦౨ మార్చిలో ఇర్రిగేషను కమీషను మద్రాసు ప్రభుత్వమునకు సూచించినది. కడప, కర్నూలు, బళ్ళారి, అనంతపుర మండలములు మద్రాసు రాష్ట్రములో ఎప్పుడును క్షామపీడితములగుటచేత, ఈమండలములు ప్రాజెక్టువలన లాభము పొందునట్లు చూడవలయునని కమీషను సూచించియున్నది. హైదరాబాదుకూడ ప్రాజెక్టునుండి తగిన సౌకర్యముల పొందునట్లు చూడవలయునని కమిటీవారు సిఫా[illegible] ౧౯౦౩ లో పరిశోధన ప్రారంభింప [illegible]ట్లు తయారు చేయబడి [illegible] దీని ౧౯౦౬ సం [illegible] మార్పులు చేయబ [illegible]లు [illegible]బాదు ప్రభు [illegible]. దానికి

లార్డు ఆంప్తిల్ గారు అధ్యక్షతవహించిరి. సగము నీటినుపయోగించుటకు తమకు హక్కుగలదని హైదరాబాదు ప్రభుత్వమువారు ఆసభలో తెల్లడించిరి. అట్లుపయోగించుటకు వారికేమియు హక్కులేదని యాంప్తిల్ గారు వాదించిరి. అందువలన ఈ సమావేశమువలన ఎట్టి ప్రయోజనమును గలుగలేదు. ప్రాజెక్టు అటులనే నిలచిపోయినది. యిట్లు కొన్ని సంవత్సరములు గడచిపోయినవి.

మద్రాసు ప్రభుత్వము

యింతలో మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు తమ యెస్టిమేటును పూర్తిచేసి భారత ప్రభుత్వమువారికి పంపిరి. అప్పుడు తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు అంతగా లాభకారిగాదనియు, దీనికటులనే ౧౫ లేక ౨౦ సంవత్సరములవరకు నుంచి ముందు కృష్ణా కావేరి ప్రాజెక్టుల తలపెట్టవలయునని మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు యిండియా ప్రభుత్వమువారిని గోరిరి. తత్ఫలితముగ యిన్ని సంవత్సరములనుండియు ఈప్రాజెక్టు యిటులనే ఆగిపోయియున్నది.

మరియొక సభ

హైదరాబాదు ప్రభుత్వమువారి ప్రోత్సాహమువలన ౧౯౧౫ లో మరియొక సమావేశము మద్రాసులో జరిగినది. ఆసమావేశమునందు తాత్కాలికముగ నొకయొడంబడిక జరిగినది. ప్రాజెక్టు సర్వే చేయబడినది. వివిధ పరిశోధనలు ఆలోచనలు జరిగినవి.

ఆనకట్ట

నదిమీద నిర్మింపబడును ఆనకట్ట సామాన్యపు నీటిమట్టమునకంటె ౧౩౦ అడుగుల ఎత్తుననుండగలదు. నది సప్లయిచేయగలుగు నీటితో ౭ లక్షల ఎకరములు హైదరాబాదు ప్రక్కను, ౭ లక్షల ఎకరముల భూమి మద్రాసు రాష్ట్రమునందును సాగుబడి కాగలదు.

హైదరాబాదు కాలువ

హైదరాబాదు ప్రక్క కాలువ రామాపురము వరకు ౧౩౯½ మైళ్లుండును. ఈ రామాపురమను గ్రామము రాయచూరునకు పడమటగా రెండు మైళ్ల దూరమున నున్నది. రామాపురము దగ్గర నుండి ఈ కాలువ రెండుగా చీలి యుత్తర దక్షిణ గద్వాల కాలువలై పోవును. మరల నీరెండును గద్వాల సంస్థానములో మంగంపేటయను చోట కలియును. ఈ చీలు కాలువలయొక్క మొత్తము పొడవు ౧౧౯½ మైళ్ళుండును. కృష్ణానదిపై భాగములో ప్రారంభింప తలపెట్టిన రిజర్వాయరు నుండి మరియొక కాలువవచ్చి, తుంగభద్ర కాలువలో పెంచికలదగ్గర కలియగలదు. అచ్చటనుండియు ఆ కాలువ రెండు ప్రాజెక్టులకును వినియోగపడగలదు.

తుంగభద్ర ఆనకట్టదగ్గర ౧౧,౮౩౦ చదరపు మైళ్ళభూమి కాలువలచేత ఆక్రమింపబడగలదు. అనగా యింతప్రదేశములో కాలువలు పారుచుండగలవు. అనుకూలముగనుండు సంవత్సరములలో ఈ ప్రాంతమునందు ౨౧ నుండి ౧౩౯ అంగుళముల వరకు వర్షము కురియుచుండును. నది నీటిని క్రమముగ వినియోగించుటకై వర్షపాతము ననుసరించి ఈ ప్రాంతమంతయు పది భాగములుగా విడదీయబడినది. ఆయా భాగములు ౫౭౬ నుండి ౨౩౦౪ చదరపు మైళ్లు గాను నున్నది.

బొంబాయి ప్రభుత్వము

ప్రస్తుతము వీరు తుంగభద్రనుండి ౧౧,౦౦౦ ఘనపుటడుగుల నీటిని కోరుచున్నారు.

పూర్వపు ఆనకట్టలు

రాయచూరు జిల్లాలో పూర్వులు కట్టిన ఆనకట్టలు గలవు. వల్లభాపురమునకును, సుంకేసులమునకును మధ్య ౧౭ ఆనకట్టలున్నవి. యివి అన్నియు పూర్వులు గట్టినవే.

సుంకేసుల ఆనకట్టనుండి బయలుదేరిన కర్నూలు—కడప కాలువ యున్నదికదా. దీని విషయములో మద్రాసు, హైదరాబాదు ప్రభుత్వములు తగాదాపడుచున్నవి. మద్రాసు ప్రక్కన ౬౮౦౦౦ ఎకరముల భూమి సాగుబడి కాగలదు. కర్నూలు—కడప కాలువ క్రింద ౯౪౦౦౦ ఎకరములు సేద్యము గాగలదు.

హైదరాబాదు సంస్థానములో ౯౭౦౦ ఎకరములు మాత్రమే యిందువలన సేద్యమున కుపకరింపగలదు. అయితే దీనిలో ౫౬౦౦ ఎకరములు కొల్లాపూరు జాగీరుకును, ఆ పైగా గద్వాల సంస్థానమునకును జెందును. దీనినిబట్టి తుంగభద్ర నీరంతయు వినియోగింపబడక కొలదిమాత్రమే పనికివచ్చునని తెలియుచున్నది.

హైదరాబాదు హక్కులు

నది నీటిలోని సగభాగమునకు తమ హక్కుగలదని హైదరాబాదు ప్రభుత్వమువారు వాదించుచున్నారు. నది నీటిలో సగభాగము నుపయోగించుకొనవలెనా లేక, మిగిలిన నీటిలో సగము వాడవలెనా ? యనువిషయమై కొంతకాలము తగాదాగలిగినది. దీనిని తేల్చుటకై ౧౯౩౩ సంవత్సరం ఫిబ్రవరినెలలో యీ రెండు ప్రభుత్వములవారును గలసి యొక సమావేశము జరిపిరి. మల్లాపురముదగ్గర నిర్మింపనున్న రిజర్వాయరులో తమకు సగమునీరు గావలయునని హైదరాబాదు ప్రభుత్వమువారు గోరిరి.

అయితే మదరాసు ప్రభుత్వమువారు యిందుల కంగీకరింపలేదు. ప్రస్తుతము అమలులోనున్న విధానములన్నియు యీ ప్రాజెక్టువలన పెంపొందింపబడవలెనని మదరాసు ప్రభుత్వమువారుకోరిరి. యీ కోరిక ప్రకారము కర్నూలు—కడప కాలువ మున్నగు వానికికూడ యిందులో హక్కుగలిగియుండుననియు, అవియును వృద్ధిచేయబడవలెననియు మదరాసు ప్రభుత్వమువారు కోరిరి.

అయితే హైదరాబాదు ప్రభుత్వమువారు చెప్పునదేమి ? తుంగభద్రలోయలో తగినంత భూమియున్నదనియు, ఏ ప్రాంతములో ఆనకట్ట కట్టినను, నీటిని సగముపయోగించుటకు తమకు హక్కుగలదనియు హైదరాబాదువారు చెప్పుచున్నారు.

మైసూరు ఎత్తులు

భద్రానదికి లోకవల్లి అనుచోట ఆనకట్ట కట్టవలెనని మైసూరు ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నారు. వీరు యిందుమూలమున ౨౫౦౦౦ ఎకరముల భూమిని సాగుచేయుదురట. పూర్వము సాగుచేయుచున్న భూమి విస్తీర్ణము దాదాపు ౩౦౦౦౦ ఎకరములున్నది. దీనిలో ౨౦౦౦౦ ఎకరములు భద్రానది ఆనకట్టక్రింద సాగుచేయబడుచున్నది. ౧౦౦౦౦ ఎకరములు సుల్కెరె చెరువు క్రింద సేద్యము చేయబడుచున్నది. యింకనూ సుల్కెరెలోయలో ౧౦౦౦౦ ఎకరములు సేద్యము చేయుటకు వీలుగలదని తలచుచున్నది.

ప్రాజెక్టునిర్మాణము పూర్తిఆయినచో మొత్తము సేద్యము క్రిందవచ్చు భూమి ౬౫౦౦౦ ఎకరములుండును. దీనినుండి వివిధపంటలు పండింపబడును. నీటి సప్లయిగాక విద్యుచ్ఛక్తిగూడ నుపయోగించుటకు వీలున్నది. యీ విధముగా నీటియొక్కయు, విద్యుచ్ఛక్తియొక్కయు సాయమువలన వ్యవసాయాభివృద్ధి యగుటయేకాక, పారిశ్రామికాభివృద్ధియు సాధనమగును.

(రాయలవాణి)

గుంటూరుజిల్లా ప్రథమ కాంగ్రెసు సోషలిస్టు మహాసభ అక్టోబరు 17,18 తేదులలో గుంటూరు పట్టణమున జరుపుటకు ఏర్పాట్లు జరుగుచున్నవి.

ఇండియన్ రెడ్ క్రాస్ సొసైటి (నెల్లూరు బ్రాంచి) సహాయార్థము

ఆంధ్రసభ - నెల్లూరు.

10-10-36 క్రొత్తహాలులో శనివారం

రామదాసు

రామదాసు:- నాట్యకళా ప్రపూర్ణ
బళ్లారి టి. రాఘవాచార్యులుగారు

కబీరు:- ... దొడ్డనాగౌడ్.
రఘురామ:- ... కుమార శ్రీనివాసు.
కమల ... శ్రీమతి పద్మావతిదేవి.

రా॥సా॥ వొప్పేటి కేశవనాథరావు, అధ్యక్షుడు.
చుండూరు సుబ్బయ్యశెట్టి, ఉపాధ్యక్షుడు.
రెడ్ క్రాస్ సొసైటి.

కె. నారాయణరావు.
ఆంధ్ర సభ కార్యదర్శి.

దేశీయ వార్తలు

ఇండియానుండి ధనప్రవాహము.

ఇండియాదేశం నుండి ఇంగ్లాండు దేశానికి ప్రతియేటా పొయ్యే ధనప్రవాహం 303 కోట్ల 90 లక్షల రూపాయలట. ఇంత మొత్తం ఏవిధంగా పోతుంటేది క్రిందిలెఖలు తెలుపుతాయి.

1. ఉద్యోగులజీతాలు రు 64 కోట్ల 10 లక్షలు
2. విదేశ వ్యాపారం 61 కోట్ల 20 లక్షలు
3. నానా లాభములు. 42 కోట్లు.
4. ఇన్సూరెన్సు 10 కోట్ల 50 లక్షలు.
5. బ్యాంకింగు కమీషను, మారకము } 7 కోట్ల 50 లక్షలు.
6. రైలురోడ్లు 12 కోట్ల 69 లక్షలు.

మొత్తం రు 303 కోట్ల 90 లక్షలు.

అఖిలభారత కిసాన్ మహాసభ ఫైజుపూరులో జరుగును.

విదేశీవు పట్టుపై ముఖ్యంగా జపాను దేశపు కృత్రిమ పట్టువస్తువులపై హెచ్చుసుంకము విధించి దేశీయపట్టు పరిశ్రమను ప్రోత్సహించవలెనని దేశీయ పట్టు పరిశ్రమవారు ఇండియా ప్రభుత్వ వర్తక పారిశ్రామిక సభ్యులవద్దకు రాయబారము వెళ్లిరి.

ఇంగ్లండు బంగారు ప్రమాణమును విడనాడి నప్పటినుండియు ఇండియానుండి ఎగుమతి అయిన బంగారు 347½ లక్షల ఔన్సులు. ఈ బంగారు ప్రవాహంవల్ల ఇండియాకు కలిగే లాభనష్టాలు గురించి విచారించి నలహాయిచ్చుటకు ఒకకమిటీ నియమింప నవసరములేదని అసెంబ్లీలో ప్రభుత్వ సభ్యుడు గ్రిగ్గుగారు తెలిపిరి.

అఖిల భారత కాంగ్రెసు కార్యాలయము సోదా.

అలహాబాదు యందుండు అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘ కార్యాలయమును పోలీసువారు గతనెల 25 తేది సోదాచేసి, కాంగ్రెసు విదేశాంగ శాఖవారు జారీచేయుచున్న కరపత్రములను, రాజకీయ ఆర్థిక శాఖలవారు జారీచేయుచున్న కరపత్రములను, కొన్ని అంతర్జాతీయవార్తల ప్రచురణలను, కమ్యూనిజము విషయమై కార్యాలయమునకు వచ్చిన కరపత్రములను తీసుకొని వెళ్లిరి.

స్టేటు షైకీగ కర్నాగులో ప్రవాసము నందున్న సుభాష్ చంద్రబోసుగారు రానున్న ఎన్నికలలో బెంగాల్ శాసనసభకు ఉత్తర కలకత్తా నియోజకవర్గమునకు అభ్యర్థిగ నిలచెదరట.

మాలపల్లి.

చెన్నపు ఆక్టుకింద చీఫాకు ప్రభుత్వమువారు ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారిచే రచింపబడినమాలపల్లి గ్రంథమును నిషేధించిరి.

మధ్య పరగణాలలో జమీందారీల పార్టీ

కాంగ్రెసుకు వ్యతిరేకంగా పోటీ చేయడానికిగా మధ్యపరగణాలలో వుండే జమీందారులు అంతా పనుము చేస్తున్నారు.

హైకోర్టు తరగతులుగా వి.యజీయమ సిద్ధాంతము రాజకీయ ఖైదీలకు, ఇతర ఖైదీలకు లేదగాదని అసెంబ్లీలో హోంమెంబరుగారు తెలిపిరి.

జటీ ద్యూలను ఎరగణుటకుగాని బెంగాలులో నిర్బంధవద్దతుల రద్దుచేయుటకుగాని వీలులేదనియు, ఇంకను జాగ్రత్తకవసరము కలదనియు హోంమెంబరుగారు అసెంబ్లీలో తెలిపిరి.

నెల్లూరు జిల్లాలో మేజరు పంచాయతీ బోర్డు ఎన్నికలు

అక్టోబరు నెలలో

బోర్డు పేరు	నామినేషనులు తేది.	నామినేషనుల పరిశీలన తేది.	సరియైన నామినేషన్ల ప్రకటన.	ఎన్నికల తేది.	ఓట్లు లెఖించుట
1. వెంకటగిరి	9	10	12	26	27
2. గూడూరు	13	14	16	28	29
3. సూళ్లూరుపేట	19	20	21	30	31
4. బుచ్చిరెడ్డిపాలెం	9	10	12	26	27
5. కోవూరు	13	14	16	28	29
6. అల్లూరు	19	20	21	30	31
7. కావలి	9	10	12	26	27
8. ఉదయగిరి	14	16	17	28	29
9. కందుకూరు	19	20	21	30	31
10. ఆత్మకూరు	12	13	14	22	23

బళ్ళారిజిల్లాలో హాస్పేటయందు వానలవలన 70 గుడిసెలు కొట్టుకొనిపోయెను.

రాక్ నందగావ్ సంస్థానంలో కన్ఫరెంక్ పేరిట అతు అతను సంస్థానానికి వ్యతిరేకుడుగ నున్నాడని 3 సం॥ లు సంస్థానంలోనికి రాకూడదని నిషేధపు ఉత్తర్వు గావింపబడింది.

తిరుపతికొండకు విమానపుసర్వీసు యేర్పాటు చేయుటకు పరిశోధనలు జరుగుచున్నవి.

ఎన్స్వాను ప్రభువుగారు మద్రాసు గవర్నరు పదవిని సర్. కె. వి. రెడ్డి నాయుడుగారివద్ద నుండి నిన్న స్వీకరించిరి. ఇకమీదట రెడ్డిగారు గవర్నరు సంఘమునకు ప్రధమ సభ్యులుగ నుందురు.

గుంటూరులో యీనెల 12, 13 తేదులలో ప్రాగాకు వర్తకులసభ జరుగును. స్పెషలు మార్కెటింగు ఆఫీసరు ఏ. యం. విలింగ్టను గారు వచ్చెదరు.

మద్రాసు కార్పొరేషను ఎన్నికలలో ఒక కాంగ్రెసు అభ్యర్థియగు దామోదరం నాయుడు గారికి ఓట్లనీయవలెనని కొందరు వాలంటీరులు జాతీయ పతాకములు ధరించి జాతీయ గీతములు పాడుచు పోవుచుండగా దోవలో కొందరు వారిని విరోధించి కొట్టిరి. ఒకడు స్పృతిదప్పి పడిపోయెను. వెంటనే దామోదరం నాయుడుగారచటికి వెళ్లగా ఆయనమీదను రాళ్లు రువ్వబడుటచే దెబ్బలు తగిలెను. వీరు ఎదుటియిటిలో తలదాచుకొనిరి. పోలీసువారు వచ్చి వీరినికాపాడి తీసుకొనివెళ్లిరి. దెబ్బలుతగిలిన నాయుడుగారు మరి ఆరుగురు జనరల్ ఆసుపత్రిలో చికిత్సపొందిరి.

రంగాగారు

అక్టోబరు 10 తేదిన అసెంబ్లీలో సివిలు ప్రొసీజరు కోడ్డు సవరణ (అరెస్టు వారంట్లకు సంబంధించిన) రాబోతుంది. కావున తే 12 ది వరకు రంగాగారు సిమ్లానుండి తర్వాత వత్తురు.

సాయంత్రము 6–15 గంటలకు
నెల్లూరు టౌనుహాలులో.
తే 14–10–1936 బుధవారము.
సింహపురి ఫ్రెండ్సు యూనియన్.

అనసూయ

శారద:— శేషు కృష్ణమూర్తి.
అనసూయ:— చెన్నూరు శేషగిరిరావు.
గంగ, నర్మద:— వి. రామానుజాచార్యులు
టి. ఆర్ పరమశివం,
అగ్రహారు.

(4 వ కాలం కొరవ)

ఒక ఈజిప్టు పత్రికలో పంజాబులో 25 లక్షలమంది హిందువులు మహమ్మదీయ మతము స్వీకరించారని అసత్య ప్రకటన కాలించబడింది.

◆ ◆ ◆

చైనాదేశంలో హాంకింగు నగరంలో దుకాణముల బోర్డులు చైనాభాషలో తప్ప ఇతరభాషలలో వ్రాయకూడదని శాసింపబడింది. ఈ వుత్తర్వు వుల్లంఘించినవారికి జైలుశిక్ష విధింపబడును.

విదేశవార్తలు.

బ్రిటనులో గంటకు 113 మైళ్లు పొయ్యే రైలుబండి కలదు.

◆ ◆ ◆

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో 8½ మైళ్లు పొడవుగల ఒక వంతెన నిర్మింపబడుచున్నది. ప్రపంచంలోకెల్ల యిది యేపొడవైనది.

◆ ◆ ◆

జర్మనీలో కొందరు పనికి ఆలస్యంగా పోయినందులకు కారణము గడియారము పెందలమ కొంగలుతీసుకొని పోవుటచేత అవి గంటలు కొట్టడం మానివేసినవనియు, అందుచే వారు హైరుగా నిద్రపోయినారనియు చెప్పిరి.

◆ ◆ ◆

లండనులో జరుగనున్న ఎడ్వర్డుగారి పట్టాభిషేక మహోత్సవమునకు ఆస్ట్రేలియా దేశమునుండి గుర్రముపైన 8000 కోసులు ప్రయాణము చేసినట్లు ఒకరు బయలుదేరెను. వీరు ఇదివరలో ప్రపంచ రికార్డయిన 8000 మైళ్ల ప్రయాణమును మించిపోయివున్నారు.

◆ ◆ ◆

పారిసు దేశమునుండి బ్యాంకువారి సిఫారసు లేక బంగారము ఎగుమతి చేయకూడదని ఫ్రాన్సు ప్రభుత్వం వారొక వుత్తర్వు గావించారు.

◆ ◆ ◆

(దీనికొరవ ఈక్రింది 3 వ కాలంలోచూడుడు)

డాంగ్రేగారి
బాలామృతము సేవించిన బిడ్డలు
యిటుల ఆరోగ్యవంతులగుదురు!

డాంగ్రేగారి బాలామృతము
ఏమిచేయును?

డాంగ్రేగారి బాలామృతము.
(1) బిడలకు మంచి ఆరోగ్యం, పుష్టి కలిగించడంలో దీనికి మించినదిలేదు.

డాంగ్రేగారి బాలామృతము.
(2) బిడ్డల బలహీనతను పోగొట్టును.

డాంగ్రేగారి బాలామృతము.
(3) బిడ్డల పండ్లను శీఘ్రముగనుంచును.

ప్రొప్రయిటర్లు:—
కె. టి. డాంగర్ అండ్

జమీన్ రైతు
శుక్రవారము
2–10–36.

కాంగ్రెసు మానుఫెస్టో – జమీన్ రైతులు.

ఎన్నికలు సమీపించుచున్నవి. కాంగ్రెసువారును, కాంగ్రెసు వ్యతిరేకులును, రెండుపక్షాలవారు మాత్రమే పోటీచేయబోవుచున్నారు. కాంగ్రెసువ్యతిరేకులలో జస్టీసువారును, పీపిల్సు పార్టీవారును, మాత్రమే ప్రబలులుగ నుండగలరు. ఈ రెండు పార్టీల నాయకులును జమీందారులే గాన వీరెంత ధర్మ పన్నాలు విప్పినను వీరి యాదర్శములు యేకముఖమున నుండక తప్పదు. ఈరాష్ట్రమున రూప నామములందు పార్టీలికలేవు. ఉన్నవన్నను అవి జస్టీసు మారురూపములే! కావున సామాన్య ప్రజలకును, రైతులకును సేవచేయునది కాంగ్రెసు పార్టీ యొక్కటియే.

రైతులలో జమీన్ రైతులు, భగవంతుని నికృష్టపు సంతానులు. వీరికష్టములు వర్ణనాతీతము. కొన్ని శతాబ్దములుగా వీరు దుర్భరబాధ లనుభవించుచున్నారు. వీరిని అధమము తోడి ప్రభుత్వపు రైతులతో సమానముగనైన చేవలసియున్నది. 8 ఆంధ్ర జిల్లాలలో వీరి గోడు వర్ణింపతరముకానిదిగ నున్నది.

వీరిబాధలు సంపూర్ణముగ తొలగవలెనన్న ప్రత్యేకము జమీన్ రైతు ప్రతినిధులుండి పోరాడినగాని లాభములేదు. కాని ప్రస్తుతమది సాధ్యమైన విషయము గాదు. కావుననే రైతుపార్లమెంటు బోర్డు ఉండవలెననియు, రైతుపక్షము వారు సెలక్టుచేసిన ప్రతినిధినే కాంగ్రెసు వారు నిల్పవలెననియు రంగాగారు చెప్పుచున్నారు. రైతు పక్షమువారికి కాంగ్రెసులో కలుకుబడి యుండవలెనన్న యిది ...ను.

...గ్రెసువారి యెలెక్షన్ మాని... ...రైనది. అది జనరల్ గా ...వసరములకూడ చెప్పిం... ...ద్దు కావుననే రాష్ట్ర... ...ఘమువారు మాని... ...లనంపమని జిల్లా... ...రు. నెల్లూరు... ...త నెల 6 తేది... ...రైతుల... ...చేర్చ...

ఇది చాలా ప్రధానమైన విషయము. 12 ఆంధ్రజిల్లాలలో 8 జిల్లాలు ముఖ్యముగా జమీన్ రైతులతో నిండియున్నవి. వానివిషయమును ప్రత్యేక దృష్టితో చూడవలసిన తరుణముగూడ అరుదెంచినది. లక్షలాది ఓటరులు జమీన్ రైతులున్నప్పుడు వారికోర్కెల తృణీకరించుటకు వీలులేదు. ఈ రాష్ట్రములో గల రాచకీయ పార్టీలబట్టి చూచిన జమీన్ రైతులు ప్రత్యేకముగా తమ పార్టీనైనా సృష్టించుకోవలె; లేదా కాంగ్రెసుపార్టీతోనైనా కలిసి పనిచేయవలె. అంతేగాని యితరపార్టీలతో చేరుటకు యేమాత్రము సాధ్యముకాదు.

కావున రేపు 11 తేది నెల్లూరులో సమావేశము కానున్న ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు యీ విషయమును ఆలోచించి, ఆంధ్రరాష్ట్ర జమీన్ రైతు సంఘము వారితో సంప్రతించి తగు విధమున యెలెక్షన్ మానిఫెస్టో తయారు చేతురని కోరుచున్నాము.

---

5 తేది.

జవహారిలాల్‌గారు వస్తున్నారు.

యావద్భారత కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు, జవహారిలాల్ నెహ్రూగారు వార్ధానుండి, 4 తేది సాయంత్రం బైలుదేరి బెజవాడ మీదుగా 5 తేది మధ్యాహ్నం యక్సుప్రెస్ లో మదాసు వెళ్లుచున్నారు. వీరు ప్రస్తుతం ఆంధ్రదేశంరారు.

కాన దర్శించదలచుకొనువారు 5 తేది మధ్యాహ్నం యక్సుప్రెస్ లో ఆయాస్టేషనుల వద్ద దర్శించవచ్చును.

1 తేది నుండి యక్సుప్రెస్ అన్నిస్టేషనులలో ఆగదు. జాగ్రత్త పడండి.

కాలేజీ విద్యార్థుల సమ్మె

మహాత్ముని జన్మదినోత్సవ సందర్భమున సెలవియ్యమని విద్యార్థులు సెక్రటరిగారి నడుగగా, తిరస్కరించి అసభ్యంగా మాట్లాడారు.

2 తేది 10½ గంటకు విద్యార్థులందరు గేటుదగ్గర నిలచి లోపలికి వెళ్లకుండా సమ్మెచేసిరి. కొందరు వెళ్లలేదు... 50 మందిమాత్రంలోపలకెళ్ళారు. ఒక విద్యార్థిని బలవంతంగా ప్రిన్సిపాల్ లాక్కెళ్లారు. ఓ గంటకు ... ఒకపుత్రవాణ్ణి కొందరు వాయించి క్లాసుకు లాక్కెళ్లారు. ప్రిన్సిపాలుగారు పోలీసు కానిస్టేబిలును పిల్చి ... అరెస్టు చేసి న్యూసెన్సుక్రింద చార్జి పెట్టమన్నారు. అతను చార్జి చేయలేదు, విద్యార్థులంతా యిండ్లకు వెళ్ళారు; టీచర్లంతా లోనికి వెళ్ళారు.

— విద్యార్థి.

నెల్లూరు ముచ్చట్లు.

(విమర్శకుడు)

ఇప్పటికి 4 సంవత్సరాలుగా కావలివారు నీటి కోసం తంటాలుపడుచుంటే ఎన్నికల సమయాన శాసనసభ్యులగు రెడ్డిగారి దృష్టి అవైపుమరలింది. కావలిపౌరులంతా తనమాటవింటే కావలంతా జలమయంచేయిస్తానన్నారట. యిందుకు పంచాయతీబోర్డువారు 100-కి 80 వంతులుగా కావన్నులు మాత్రం చేసుకోడానికి అంగీకరిస్తే 80 వేల ఖర్చుతో ఒక స్కీము శాంక్షన్ చేయిస్తానన్నారట. నీళ్లు ఎక్కణ్ణుంచి రావాలంటే వూరికి ఒకమైలు దూరంలోవుండే బావిలోనుండి. ఈబావిలో పంపుగనక పెడితే కొందుకొలలకే చుక్కవుండదట, స్కీము శాంక్షన్ చేయిస్తానన్నా యీసంగతి యిదివరకే ఏండ్లు తరబడి జరగాల్సిన విషయం కాబట్టి యీఎత్తు ఎలక్షన్ కోసరంతప్ప కార్యరూపం దాల్చలేదని ప్రజలు గ్రహించారు. మీస్కీము వద్దూ పన్నుల రెట్టింపువద్దని పౌరులు తీర్మానించుకొన్నారట. యీమాటు యింగక ద్రయికే కాబోలు!

* * *

కావలిరసికులు కొందరు రామచంద్రారెడ్డిగారిని. గోపాలురెడ్డిగారిని ఒకప్లాటుఫారము మీద మాట్లాడమనికోరితే యిద్దరు అంగీకరించారట. శాసన సభాధ్యక్షపద వుండగా కీరాజకీయాలను గురించిమాట్లాడుటకు వీలులేదని యీపదవి ఊడిపోయినాక చేదీనిర్ణయించుకున్నారట డిసంబరులో రెడ్డిగారు.

* * *

బోర్డుఎలెక్షన్ డిసెంబరుని, బోర్డునిధిజన జనవరనీ, ఎలెక్షన్ పాతసర్కిళ్ల ప్రకారము 52 మంది సభ్యుల్లోనేనని తెల్పారు ధోర. ఇక కొత్తసర్కిళ్లు; కొత్తగావచ్చే సభ్యులయెలక్షన్ జనవరిలోనో, లేదా మార్చిలోనో ఉంటుంది. జనవరిలో కలెక్టరుగారు రాబోవు శాసనసభా ఎన్నికలగోలలో ఉంటారు కాబట్టి మార్చివరకా పెద్ద తాతవెం! అప్పటిదాకా ప్రెసిడెంటు ఎన్నికలు కాకుండా కలెక్టరు చేతులో ఉండబోతుంకో! లేక డిసెంబరులో యెలెక్షనైన పిదప ప్రెసిడెంటు ఎన్నికజరిపి జస్టీసుమూర్తి రాకపోతే తర్వాత విధిలేస్తారో! అయోమయంగా ఉంది. ఎట్లయినా కొత్తగా ఏర్పడేసర్కిళ్ల ప్రకారం వచ్చేసభ్యులు మార్చివరకారారు. లేపు ఎలెక్షన్ జస్టీసుసభ్యులకు పోటీ తగులకుండ ఆలెపెట్టడానికే యీ సర్కిళ్లచీలిక. మరి యీ కొత్తగా వస్తామనే సభ్యులచేత ఫిబ్రవరిలో జస్టీసు వాట క్షమాడించవచ్చు. "అతియుక్తియు అతిభుక్తియు మృతికి కారణము"లన్నాడు. కాబట్టి యీ అతిలో కాంగ్రెసుకే లాభకరంగా తేలబోతుంది చివరకు.

* * *

యీ యయాళ్లపాలెం, తాళ్లపాలెం, అల్లూరు సర్కిళ్ల విభాగాలకు, పై యీనాటు లంగరంద దంతేమ. యీ సర్కిళ్లవిభాగం రేపటిఎన్నికల్లో ఉపకరించకపోతే రాత్రి పగలు ఎందుకు చేస్తారు బందుదారికి! ఉపకరించడానికి ఎంత జస్టీసువాళ్లైతేమాత్రం చట్టమెట్లా అనుమతిస్తది! ఈ పరస్పర విరుద్ధాలకు సమన్వయ మేలాకుదురుస్తారో పండితులు!

* * *

నాకాడు తిరుగారెడ్డి వెంకటరెడ్డిగారిని సుబ్బరామిరెడ్డిగారి ఓటర్లకు ఆక్షేపణలు పెట్టకుండా లాలసంధి రాయబారాలుజరిపి, వాకాటి రాజ్యాన్నింతా పట్నంగడతామని నమ్మించి ... కాటి జిల్లాను, కోట రాజ్యంలో కలుపుతున్నారట! "వామాటలునమ్మి కాయకట్టి కాటికొద్బాకా" అన్నట్లుంది యీకథ.

* * *

అతి వినయాగ్రేసర చక్రవర్తి వెన్నూరు చిన్నరెడ్డి సుబ్బారెడ్డిగారికి కుమార రాజాసాహెబులవారు ఒకబోర్డు, ఒక జిల్లాబోర్డు సర్కిలు, దానం చేసిన శుభముహూర్తంలో గత 17 తేది జిల్లా కలెక్టరువారు గ్రామానికి విజిట్ చేసి రెక్కల్లో వార్నియునిబంధ పశువులపట్టుకొన్నారట. అన్నపక్షముల పెద్దగూడ మంచిగానే ఉపకరిస్తుంది ఒక్కొక్కప్పుడు. జిల్లాబోర్డు మెంబరుగా నిల్వడానికియున్న సహనగిరి అడ్డంగా ఉండేను కోడిగాళ్లో కాలం ఉపకరించిందన్నమాట. ఎనైనా అదృష్టమే!

* * *

ఆదివెలమ కులోద్ధారక, అఖిల సాహిత్య కళావిభూషణ, వెలుగోటివంశ వంది మాగధ పరాత్పర, రాజేంద్రరావు సెక్రటరిగారి సోదరి భర్తగారైన కోదండయ్యగారిని వెంకటగిరి డిప్టి తహసిలుదారుగా చేయడం ఆ రాజ్య ప్రజలు ఒప్పుకోవడంలేదని కలెక్టరుదొరవారి చిత్తానికి తెలియజేసుకొన్నారు విధేయులు.

* * *

"అప్పిచ్చువారె మంత్రులు" అని సుమతీశతకంలో సవరించమని ఒక తీర్మానం ప్రతిపాదించారట మండి పెనెట్ లో దాచేపల్లి రంగయ్యపంతులవారు.

* * *

వెంకటగిరివారు ఫారెస్టు ఆక్టు అమలుజరిపించి రైతుల చేడిపీడాలని రాత్రిపగలు ప్రయత్నిస్తుంటే, రైతులు రంగుపెకైల్లో ప్రత్యేక రాద్ధం చూడక్కలేక సహించాలని ఆలోచిస్తున్నారట. వారిదేదుపుకు, వీరినాన్యప్రత్యేక కారణుని ధర్మకర్తలు ముక్కుమీద వ్రేలిడబోవుచున్నారు. కాలగర్భంలో యేమున్నదో!

* * *

వెంకటగిరివారు ఎలెక్షన్ డిపార్టుమెంటు పెట్టారు. ఆఫీసరు కె. కోటయ్యగారు (మల్లాం తహశీలుదారు) పత్రికలకు వ్యాసంగాలు వ్రాసేపని కూడ వీరిదేనట. ఒక రాణి, ఒక జమాను, కావలసినంత పెట్రోలు, వీరిస్వాధీనంచేశారు. కథతోరగా సాగుతుంది యికను.

* * *

సర్కిళ్లు చీల్చడంలో రివిన్యూ ఫిర్కాల మార్పుకూడదన్నారటనే గవర్నమెంటువారు నిజమేనా!

* * *

తమ్ముకటెందరు వారికే కంట్రాక్టులు యిచ్చే కలసినట్లు కథనమైన జి. ఓ. వచ్చిందటగా! మిష్టర్ నాయుడుగారూ! ఇకనెట్లా మనపని!

గూడూరు కబుర్లు

నెల్లటూరుకొట్లం లోకి కొతుకేదు మహామహావారంతా శెట్టిగారికి దాసోహం అంటుంటే యిక నెందుకో అవిథేయుడు కాకడం! యీమధ్య శెట్టిగారు అధికార్లకు గూడూరులో యిండ్లు కట్టించి బాడుగకియ్యడం మొదలుకు పరోపకారాలు ప్రారంభించిన తర్వాత శెట్టిగారికి కాపానుగ్రహ ఆధ్యాత్మిక కళలు ప్రారంభమైనవట! శ్రీవారి కాపఫలం అనుభవిస్తున్న నూడా తెలియదంలేదా! ఇకనైనా విధేయుడవు కావోయి కరణం దొరా!

— సత్యాన్వేషి.

నెల్లూరుబోర్డు సర్కిళ్ల విభాగం

అధ్యక్షుని ఉపన్యాసభావం

గత 28 తేది బోర్డు మీటింగులో సర్కిళ్ల విభాగాన్ని గూర్చి గంగిరెడ్డి వెంకటరెడ్డిగారు అధ్యక్షులవారు. ఆ ఉపన్యాసపు వర్ణనపావం ఈ క్రిందివిధంగా జరుగుతుందని నిర్ణయించవచ్చు:—

బోర్డుఎలెక్షను సంబంధంలోనే శ్రీ అధ్యక్షు లన్నట్లు డిసెంబరులోనే జరుగుతుంది. యీ ఎలెక్షనులో పాతసర్కిళ్ల ప్రకారం 52 మంది మెంబర్లుమాత్రమే వస్తారు. ఎలెక్షను అయినతర్వాత బహుశా జనవరిలో బోర్డును రెండుగా విభజిస్తారు. విభజించినాటు తక్కిన నిర్ణీతసంఖ్యను నామినేషను పద్ధతితో భర్తీచేయకుండా 6-10-36 తేది పగలు 8 గంటలకు జరుగు బోర్డు స్పెషలు మీటింగులో ఆమోదింపబడు సంఖ్య, సర్కిళ్ల విభాగ ప్రకారము నిర్ణీత సంఖ్యల్లో తక్కువపడ్డ మెంబర్లను ఎన్నికద్వారా భర్తీచేస్తారు. అనగా బోర్డువిభజిస్తే ఒక్కొక్కబోర్డును షుమారు 36 మంది సభ్యులుంటారు. ఇప్పటి సంఖ్య 52 లో విభజనప్రకారం ఉత్తరబోర్డుకు 30 మంది, దక్షిణ బోర్డుకు 22 మంది సభ్యులుంటారు. నిర్ణీతసంఖ్య 36 లో ఉత్తరబోర్డుకు 6 మంది, దక్షిణబోర్డుకు 14 మంది తక్కువపడతారు. వీరిని నామినేషన్ ద్వారా భర్తీచేయకుండా ఎలెక్షన్ద్వారా భర్తీ చేస్తారు.

ఇంతాలేపు 6 తేదిజరుగు మీటింగులో బోర్డు విభజించినతర్వాత యే యేబోర్డు ఎంతెంతమంది సభ్యులుండాలనేదిన్నీ, సర్కిళ్ల విభాగాలు [illegible] ట్లా ఉండాలనేదిన్నీ చర్చకువస్తుంది. సభ్యుల సంఖ్య మాత్రం బోర్డువారంగీకరించిన ప్రకారం జరుగుతుంది. సర్కిళ్ళవిభాగాల గూర్చిమాత్రం యిక్కడచేసే తీర్మానాలే మీ రాళించవు. లోలోపల గుడుగుంజాజరిపి అధికారంలోవుండి పార్టీ యిష్టప్రకారం, దినదినం విధేయులవని తిరుగుతుండేవారికి చేసిన వాగ్దానాలప్రకారం, జస్టిసుపార్టీకి గవర్నరులోకి రావడానికి అవసరమయ్యే విధానప్రకారం పైనతీర్మాన ం చేయించు కుంటారు.

నామినేషన్పద్ధతి అవలంబిస్తే వారిపార్టీల లోనే విభేదాలొచ్చేటట్టుంది ఎంతమందిని తృప్తి పరచగలరు! కాబట్టి వారిదృష్టిలో వుండేవారు రావడానికి వీలుండేట్టు సర్కిళ్లవిభాగిస్తే తనవాడే గెలుస్తారు. తక్కినవారిపార్టీవారు తమ్ము నామినేట్ చేయలేదను అపవాదాన్నుండి తప్పు కుంటారు. ఇది దీని పరమరహస్యం. ఉరవ్యాపం లో ధర్మమార్గం గోచరిస్తున్నా, హృదయంలోది వక్రమార్గమే!

—ఒక ఓటరు.

నెల్లూరు వకీలుకు శిక్ష.

వరకవిఫ్రూడి కేసాటి చెంచుపోలమ్మగారి మనోవృత్తిదావాలో రిసీవరుగా నియమింపబడిన ముంగమూరు చెంచుపాపయ్యగారు ద్రవ్యాపహార ణముచేసిన నేరమునకు నెల్లూరు డిస్ట్రిక్టుజడ్జిగారు [illegible] జీతంగా తేది ఒక నెల విడిష్టైదు ధించిరి. చెంచు పాపయ్యగారిని వెంటనే సబ్జైలుకు తీసుకొని వెళ్లిరి.

ఉదయగిరి ప్రచారము.

20-9-36 మీటింగు.

సాయంత్రం రెడ్డు హాలులో గుసగుసలు. వింజమూరులో వింజమూరు ప్రముఖులెవ్వరు దర్శనానికి పోలేదు వెంకటపలం నాయుడు తప్ప. వింజమూరులో జస్టిసు పార్టీకి సంకటాలు యేమి కనపడ్డాయి.

తే 21-9-36. ఉదయం 9 గంటలకు. జస్టిసు పార్టీ మీటింగు. షుమారు 15 మంది హాజరు. జస్టిసు పార్టీకి సహాయము చేయవలెనని షుమారు 10 మంది చేత చేవ్రాలు చేయించు కొన్నారు. విషయం చూపకుండా కూడా కొందరిచేత. అందులో 9 మంది కాంగ్రెసు మను ష్యులు, బదవాయం మీదతీసుకుండే దేవ్రాత్యుకు విలువ ఎంత. గిరి పౌర్యములు చూడడానికి హాలోలు డి. బోర్డు వారు ఉపాధ్యాయులకు 21-9-36 ది స్పెషలు సెలవు యిచ్చినారు. వీరు తేసంటే వింజమూరు రెడ్డి హాయుంగా ఎనికి అయివుండును.

రాత్రి వింజమూరు.

22-9-36 నర్రవాడ గ్రామం చూచుకొని పామూరుదారా పోయివచ్చినారు. నర్రవాడ

కొచ్చినప్పుడే ఆనే సంగతి జనులు తెలుసుకోక పంటారా?

25-9-36 సాయంత్రం సీతారాంపురంపోయి, కొండపైనుంచి కడపజిల్లా సరిహద్దునరకు రోడ్డు కాంట్రాక్టు చేసి వచ్చారు. పాపం యింజనీయరు కేవుడా అంటూ పోయి కొలతలు ఎత్తుకొని వచ్చాడు.

26-9-36 ఉదయగిరివద్ద వెంకటంపేటలో చెరువుల్లి జాగీరుదారుని చూచుకొని ఏపెలగుంట చేరినారు. జాగీరుదారుగారు జనులకు వుపయోగించే పనులుచేసి వారి మనసులనే మీరు ఆకర్షించుకోండి అని చావువార్త చల్లగా చెప్పి నారట. ఏపెలగుంటలోని రైతులను మాకుమందు మాటయిస్తే కాంగ్రెసువాండ్లు మిమ్ములనుఅడు గరు అని మాటకోరకు తొందరించారట. ఇది వరకే కాంగ్రెసుకు దత్తమయిన మనసులు మారు తాయా!

కాటవద్దకు సాయంత్రానికి ఆ చుట్టుప్రక్కల వారిని చేరవలసినట్లుగా, ఉదయగిరి వాస్తవ్యులు పొన్నెబోయిన చెంచయ్యనాయుడు గారు చెప్పి పంపివుండినందులకు, మెంహామాట నుండిన రేపు పదిమందో చేరిరి. వారికి జస్టిసు నాయకులకే వోట్లు యివ్వవలసినట్టు చెంచయ్యనాయుడు గారు వుపన్యసించిరట. ప్రజలు తలలువూపిరి కాని తలం

ఓట్ల ధరలు.

వెంకటగిరి తాలూకాలో	ఓటు 1-కి	0-4-0	మొదలు	5-0-0	వరకు
పోలూరు డివిజనులో	,,	1-0-0	,,	10-0-0	,,
గూడూరు తాలూకాలో	,,	5-0-0	,,	20-0-0	,,
రాపూ[illegible] తాలూకాలో	,,	0-6-0	,,	0-8-0	,,
నెల్లూరు, కోవూరు తాలూకాల్లో		మొగమాటాలకు			
కావలి తాలూకాలో	,,	1-0-0	,,	2-0-0	,,
ఉదయగిరి తాలూకాలో	100-కి	12-8-0			
ఆత్మకూరు తాలూకాలో	,,	6-4-0	(గిరాకి తక్కువ)		
కందుకూరు తాలూకాలో	,,	6-0-0	,,	12-7-0	,,
కనిగిరి తాలూకాలో	,,	6-4-0	,,	9-0-0	,,
దర్శి, పొదిలి	,,	6-4-0			

షరా:—సమయాను కూలముగా రేట్లు హెచ్చించబడును.

—విగడా.

కరణానికి క్రింది పోస్టు వేస్తరు పని యిచ్చేదే వాగ్దానంమీద ఓట్లు కొన్ని యిచ్చేట్టు మాటఅని వచ్చింది.

23-9-36 నందిపాడు.

నందవరందాకా పోయి తిరిగి వచ్చినారు. వచ్చేటప్పటికి దీపంపెట్టే అన్నకాని మజ్జిగనీళ్లు పంపేమనిషి గాని లేరట కంట్రాక్టువార్లు కాని జస్టిసు నాయకులుగాని కనిపించని కారణం యేమిటో! పట్టె బలవంతాన ఒక చిన్నరెడ్డిని పట్టుకొస్తే మీతో మాటింపని అన్నాడట. ఆ దినానికి రొంలక్షను కారులు అయిదు అయినాయి.

24-9-36 ఉదయగిరికి పంచమహాకార్లు వచ్చి నాయి. పూర్లోని పెద్దలు కొందరు స్నేహితధర్మానికిపోయి చూచినారు. ఇటలీ వాండ్లు అబిసీనియాను గెల్చినప్పుడు స్వాధీనం అయిన మట్టులకు రోడ్లు, నీటి వసతులు కల్పనా ఏర్పాట్లు చేసినట్లు ఎలెక్షన్ ప్రచారానికి వచ్చే రెడ్డిగారి వెంటనే ఇంజనీయరుగారు గొట్టాలను కొలాయిలను కారులో పెట్టుకొని ఉదయగిరికి వచ్చారు. రెడ్డిగారు కారులో తెచ్చిన కుంభద్రము కొండ [illegible] తీసిపోయి గొట్టాలుకూడా పూర్తి [illegible]

ఫులు లేరు. చెంచయ్యనాయుడిగారి పార్టీయేదో. తక్కువేమిటో అగమ్యగోచరంగా వుంది. గెలిచిన పార్టీ మనదను అల్పాయినాయుడిగారిని అనుసరిస్తున్నారు కాబోలు. జస్టిసు ప్రచారం ఉదయగిరి తాలూకాలో యీవిధంగా జరిగింది. ఇప్పటికైనా ఉదయగిరి తాలూకా మనది అనే మాట మరచిపోతారా జస్టిసునాయకులు. దాకల కొండ మన స్వంతంకదా అని అక్కడకు పోలేదట. అక్కడ కరణంగారి ఓటు తప్ప వేరేదుంటా రెడ్డిగారికి.

— ఒక విలేఖరి.

సూలూరుపేట పంచాయితీబోర్డు.

సూలూరుపేట పంచాయతీ బోర్డుకు క్రిస్టియన్ రిజర్వుడుసీటు కాండ్షను కోసాము ఏవార్డుమీద వేసినట్లుంచిన లోకల్ బోర్డు యిన్స్పెక్టరుగారు పంచాయతీబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారి అదేశం, 8 [illegible] బోర్డువారు తీర్మానించినం యిపిధంగా నిబంధనల్లోకేవలం కాలం 2 నెల్లలో [illegible], యీరిజర్వుసీటును [illegible] ఎత్తేశా[illegible] [illegible] కారంలో వుత్తర్వు లోకలుబోర్డు [illegible] గారు గావించారని తెలుస్తున్నది. [illegible] యిన్స్పెక్టరుగారి వుత్తర్వు[illegible]

రైతు సంఘ సెక్రటరి బావిలో పడుట

హరిజనుడు రక్షించుట.

నెల్లూరు జి॥ జి॥ రై॥ సం॥ సెక్రటరి వీర్ల గురునాథంగారు 29 తేది సాయంత్రం వర్లకుపోయి వస్తూ వెంకటగిరి సమీపంలో కాలుజారి బావిలోపడగా ప్రక్కపోవుచున్న హరిజనుడు కావన అంకన్న దూకి గురునాథంగారి ప్రాణం రక్షించాడు. అప్పటికే రెండుమార్లు మునిగినా నీళ్లు త్రాగలేదు. అపాయం తప్పినందుకు భగవంతుని కీర్తించాలి.

-వెంకటగిరి విలేఖరి.

నెల్లూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

E. P. No. 236 of 1936
Scs., No. 1005 of 1923

Between

వాదులు.

శేబాలసుబ్బారెడ్డికంపెనీ Represented by

1. శేబాలసుబ్బారెడ్డి, చనిపోయినారు
2. చతుర్వేదుల శ్రీరామయ్య,
3. ఆ. రామచంద్రయ్య,

1 చనిపోయినందున వారిస్థానమందు

4. శేబాల సుబ్బరామిరెడ్డి,

ఎదిరి

ప్రతివాదులు.

1. యాగుడిపాటి వాసుదేవరావు,
2. ఆ. వరదరావు
3. కామనో వెంకటరావు,
4. ఆ. శ్రీనివాసరావు,

యీ నెంబరు డిక్రిని బట్టి ప్రతివాదులమీద అమలు జరుపుకొనుటకుగాను కోరుచూ వాద్లు వారంటు దరఖాస్తు దాఖలు చేసియుండే టందున యీవిషయమై యెవరికైనా ఆక్షేపణ ఉన్నయెడల 1936 సం॥ అక్టోబరు నెల తే 6 దిన పగలు 10 గం॥లకు ఖుద్దునగాని ప్లీడరుద్వారా గాని యీ కోర్టులో హాజరయి కోర్టువారితో మనవి చేసుకొనవలసినది లేనియెడల పదరు విషయము మీ పరోక్షమందు విచారించి తీర్మానము చేయబడునని యిందువల్ల యావన్మందికి తెలియచేయడమైనది.

బి. రామస్వామయ్య,
వాద్ల అడ్వకేటు.

మెంబర్లవల్లనే మారడం గురించి యేమిచెప్పాల్నో తెలియకుంది. జిల్లాబోర్డు పంచాయతీల సర్కిళ్లు పోలింగుస్టేషన్ల గురించి జరుగుతున్న తెరమరుగు నాటకపు ఫలితమిది గాబోలు! ఈమధ్య కాళంగి శెట్టిగారు మద్రాసుకుపోయివుండడం, యిప్పుడు యీవుత్తర్వు రావడం చూస్తే రెంటికేమన్నా సంబంధం వుందా అని అనుమానం కలగడంలో తప్పులేదు. ఈఎన్నికలను జిల్లాబోర్డు ఎన్నికలకు అసెంబ్లీఎన్నికలకు పునాదిగా చేసుకుంటున్నారు కుమారరాజాగారు. ఎన్ని[illegible] వుండినకోర్టులావడి పను[illegible] పోయినందుకు ప్రస్తుత[illegible] పుడి వుంచిరో. [illegible] లను తీ[illegible]

కొన్ని చిత్రాలు.

ఆఫ్రికా, ఆస్ట్రేలియా, దక్షిణ అమెరికా దేశాల్లో కొన్ని దేశాలు ఎండాకాలమంతా నిద్ర పోతాయట.

* * *

జపాను దేశంలో ధనికుల ఇళ్లలో ఆడవాళ్లు కూడా నగలు ధరించరు. పెళ్లికాదు పెట్టే ఉనప వుంగరం మాత్రం వుంచుకుంటారు

* * *

లాహోరులో ఒక పెద్ద బూట్సుల కంపెనీ ఎదురుగా లాహోరు నిరుద్యోగ సంఘ కార్యదర్శి యగు ఆప్త అలీముఖార్ బి. ఏ. బూట్సులు పాలిషుచేస్తూ నడిబజారులో కూర్చొని వెను.

పెద్దల భావాలు.

.. యువకులు కేవలము ఉత్సాహముకలవారే ఉపయోగములేదు జ్ఞానము. వివేచనిగ్రహము ఉండవలెను.

—సరోజినీదేవి.

రైతులు కాంగ్రెసు గొప్ప అండగా నున్నారు. అందుచే ఎన్నికలలో కాంగ్రెసునకు తప్పనిసరిగ జయము చేకూరునను నట్టి నమ్మకము నాకుగలదు.

— సర్దారు వల్లభాయి పటేలు.

మనలో మాటలు.

1—రైతి కొరక.

బెర్లిన్ నగరంలో జరిగే ప్రపంచ ప్రదర్శనలకు ఇండియానుండి వెళ్లిన అమరావతిలోని హనుమాన్ వ్యాయామ మండలివారు హిందూదేశ ఆటలను చూపెట్టిరే వారు ఆశ్చర్యం చెందిపోయారట. కాని మనదేశంలో పాతకాలల్లో మాత్రం దమ్మిడి ఖర్చులేక జరిగే మన వ్యాయామాలను మాత్రం పరిశీలపెట్టకుండటం అవమానకరంకాదూ! ఇకనైన దేశీయ వ్యాయామాల ప్రాశస్త్యం మనవారు గుర్తించి, పోషిస్తారా!

* * *

జపాను దేశంలో ప్రధాన వ్యాయామూర్తి జీతం రు 800 నెలకు. ఇక ఆదేశ లాగా మన దేశం వృద్ధిపొందాలంటే దర్జాగ్గావుండి మిగులుండి చెప్పండి.

* * *

పిఠాపురాధీశ్వరుడు తిరుమనాపల్లి ప్రచారం పూర్తిచేసుకొని వెళ్లగానే, వారి ప్రచారం [illegible] బాంబార్డుచేయడానికి బొబ్బిలి రాజా గారు లేక్కమ్మ యుద్ధగ మంత్రులు పి. టి. రాజన్ గారు, కుమారస్వామిరెడ్డిగారు వింజామూరులవీయ తిరుమనాపల్లి శ్రీరంగడి దర్శనానికి యీవారం లో వెళ్లారు. ఒక మీటింగులో కుమారస్వామిరెడ్డిగారు మాట్లాడుతుంటే ఒక ప్రేక్షకుడు కొన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పమనికోరితే రెడ్డిగారు నిరాకరించారట. యీరెండు పార్టీల ప్రచారాన్ని పటాపంచలు చేయడానికి జవహరిలాలుగారు మద్రాసుకు 6 తేది రానున్నారు. [illegible] నం పనుల్లో పారిస్తున్న తిరుమనా [illegible] చేసి పీరు కాంగ్రెసు జండా [illegible] చేయాలను.

* *

[illegible] ముహారి! తూర్పావరుపట్టు [illegible] దలో జక్కిను [illegible] ణాదేమో!

నెల్లూరు - మోటారు ప్రమాదాలు

చచ్చాడు.

మద్రాసునుండి నెల్లూరుకువచ్చే వీరాంజనేయ మోటారు సర్వీస్‌వారి M. C. 449 బస్ లోగడ 26 తేది పగలు 11 గంటల కాలములో నాయుడుపేటనుండి నెల్లూరువస్తుండగా అటున్న టాపుమైనున్న ప్రయాణికుడు నాయుడుపేట పాదిరి బంగళావద్ద త్రంకురోడ్డుగానున్న మర్రిచెట్టు కొమ్మతగిలి క్రిందపడి తీవ్రమై చచ్చిపోయాడు. మరుసటిరోజు డ్రయివరును గూడూరు సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు అరెస్టుచేశాడు నాయుడుపేటలో పోలీసుస్టేషనునున్నది. అప్పుడే డ్రయివరు రిపోర్టుచేశాడు. కాని డ్రైవరు ఆరోజు అరెస్టుచేయబడలేదు.

వెంకటగిరి బస్.

వెంకటగిరివారి N. E. 864 బస్, గత 22 తేది మనుబోలువద్ద తూముకు డాష్‌కొట్టింది. తూముకు ప్రమాదమేమీ జరుగలేదు. బస్‌యొక్క దురుసుదనమేకాని, డ్రయివరుయొక్క అజాగ్రత కాదంటారు ప్రేక్షకులు.

చుండికారు గడుసుదనం.

చుండి రాజాగారు, వకీలు, యిరువుర గత 26 తేది కోర్టుకుపోవుచుండగా నెల్లూరుటవున్ నుండి రావుపేటవద్ద హైస్కూలు విద్యార్థి గట్టుపల్లి మల్లికార్జునరావు మీదికారు [illegible] దెబ్బలు తగిలింది. ఆసుపత్రిలో చేర్చారు. డ్రయివరు గప్పూర్‌ను అరెస్టుచేశారు. యీరోజే చుండి రాజాగారి కారు ప్రమాదకేసు జడ్జిమెంటువుంది.

చుండివారికి జుల్మానా.

చుండి మహారాజాగారు ఆగష్టు 30 తేది తాము స్వంతంగా కారును తోలుకొనిపోతూ నెల్లూరు ట్రంకురోడ్డులో ఒక జట్కాగుర్రపు రొక్కించి వెళ్లుతుండగా పోలీసువారు ఆపి అరెస్టుచేసి కేసుపెట్టారట. ఆకేసు స్టేషనరీ సబ్ మేజిస్ట్రేటు విచారించి గత తే 26 ది జడ్జిమెంటు చెప్పారు. శ్రీ వారిమీద పెట్టిన నల్గు చార్జీలకు రు 150 లు జుల్మానావిధించారు. అసలు వీరికారే కొంత తొందరపాటుగా కనపడుతోంది. వీరిష్ట ప్రకారం ఆడిపోతుందని చెప్పటానికిలేదు. ఒకనాడు సింగరాయకొండ, పామూరు రోడ్డులో కూడ ఒకచిత్రం జరిగింది. దొరవారు స్వంతంగా తోలుతున్నారు. కారుకు, శ్రీవారికి యేదో పెద్ద పేచీవుంది. దొరవారు యెంతచెప్పినా వినకుండా రోడ్డుకిరు కొన్నిచేలల్లోబడి పోతుందికారు. స్టీరింగు శ్రీవారిచేతులో వుంటేమాత్రం యేంచేస్తారు మాటవినకుండా కారు వెళ్లిపోతుంటే. తర్వాత నలుగురు మధ్యవర్తులుచేరి బుద్ధిమాటలు చెప్పినతర్వాత కారు తిరిగా మన లోకంలోకి వచ్చింది. సమభూమికాబట్టి ప్రమాదంజరగలేదు. ఏమైనా పరిమాదంజరిగుంటే యేందిక్కు? కాబట్టి యీలాంటికారును నమ్మవచ్చునా!

వెంకటగిరికారు ప్రమాదము.

[illegible] యీమధ్య మనుష్యులంటే చులకనగావుంది. మొన్న 28 తేది వెంకటగిరివారి కారు ట్రంకురోడ్డున వెళ్లుతూ [illegible] వద్ద నొక ఒక స్త్రీ మీదకు రొక్కి[illegible] మంచిదెబ్బ. యీరోగితి సకా[illegible] రాదు.

మిసెస్ ఉడ్‌హౌసు కారుక్రింద.

సెప్టెంబరు 12 తేదిన మిసెస్ ఉడ్‌హౌసు గారి కారు కాబోలు డ్రయివరు తోలుకొని కలెక్టరు బంగళానుండి కొలుపలికి వస్తుండగా క్రొత్త సైకిలిస్టు, కలెక్టరువారి క్రొత్త క్యాంపుక్లార్కు, యల్. లక్ష్మీనారాయణగారు యెదురుగా సైకిల్‌తో వస్తూ మూలమునలో ఆ కారుతో ఢీకొన్నారు. క్రిందపడి తల గాయమైంది. నెల్లూరు ఆసుపత్రిలో 15 తేదివరకుండి తలపగిలినట్లు అనుమానపడ్డందున మద్రాసు జనరల్ ఆసుపత్రిలో చికిత్స పొందుతున్నారు. నెమ్మదిగాయుండదు పరిమాదం జరిగినప్పుడు కారులో యెవరూలేరు. డ్రయివరుమీద కేసుపెట్టారు. క్రిమినల్ చికిత్సలో కలెక్టరుగారు స్పెషల్‌కేసు తీసుకున్నారు. పెద్దవారి డ్రయివర్లకు కన్నుమిన్ను తెలియగ దన్నపొమెత అధునిక యుగంలో పుట్టించేదా!

—సు......

వెంకటగిరిగలాటా.

వెంకటగిరి 30 తేది

సెప్టెంబరు నెల్లో విద్యార్థులలో రాజాగారికి, అనుకూలలకు కలిగిన తగాదాలో అరెస్టుచేయబడిన 15 మంది స్త్రీలను జామీనుమీద విడుదల చేసుకొన్నారు. వారికీరిక్కు యింకా రాజీకుదురలేదు. రాజీప్రయత్నాలు యింకా సాగుతూనే ఉన్నవి. యీ దుక్సంబంధించిన కేసులు పంచాయతీకోర్టుకుపంపబడ్తారని వదంతిగావుంది.

—ఒకవిలేఖరి.

ఢిల్లీ విమాన ఆశ్రమము: "ఎవాగ్ధీ అను టుపా విమానములో పెట్రోలు పోయుచుండగా విమానము తగులబడినదని తెలియుచున్నది,

Analzin. Regd.

M. A. SESHAGIRI RAO,
ALLUR,
NELLORE DISTRICT.

(Best Indian Pain Balm.)

This medicine gives immediate relief in the cases of Headache, Neauralgia, Rheumatism, Toothache, Lumbago, Swellings, Cough, Cold, Stiff joints, Sprains, Cuts and other Aches etc.,

బిడ్డల లివర్ & స్ప్లీన్ వ్యాధులకు
పండిత డి. గోపాలాచార్యుల వారి
బాల భాస్కర
ఆయుర్వేదాశ్రమము, మదరాసు.

National Indian Life Insurance. Co. Ltd.

Managing Agents:- MARTIN & CO.,

12, Mission Row, CALCUTTA.

RESULT OF 1934 VALUATION.

Reversionery Bonus of Rs. 62—8 per Rs. 1,000 for the Quinquennium 1930—34.

On all with Profit Policies in full force on 31st December, 1934,

INTERIM BONUSES ALSO DECLARED.

In thirty years of efficient and honest service of the Company has attained an outstanding position amongst Insurance Companies in India.

Total Assurances in force about Rs. 2,00,00,000
Annual Premium Income over Rs. 10,00,000

YOUR future is SAFE with the
National Indian Life Insurance Co., Ltd.,

For particulars apply:— T. V. RAGHAVIAH,
Secretary,
[M]adras Branch Including Native States
[3]34, Thambuchetty St., MADRAS

ఇనాముల చట్టము.

(8 పేజీ తరువాయి.)

టి. పి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు సవరణ తెచ్చుచు, రెవిన్యూ సభ్యుడు, సెలెక్టు కమిటీ యందంగీకరించిన వైఖరి నిప్పుడు మార్చుకొని, కాంగ్రెసు సభ్యులగు రామలింగారెడ్డిగారితో చేతులు కలుపుచున్నట్టుల గన్పడుచున్నదనిరి. ఇనాందారుల న్యాయమగు హక్కులను అపహరించు విషయమునందైనను, ప్రభుత్వమువారును, రాజభక్తిపరాయణులగు జస్టిసు పక్షమువారును, సహాయనిరాకరణవాదులగు కాంగ్రెసు సభ్యులును ఏకీభవించి అన్యోన్య సహకారముతో మెలగుట ప్రశంసనీయమగు విషయమే. ఇనాందారులకు ఒక్క సంవత్సరపు శిస్తును పరిహారముగ నొసగ దలచిన తీరియా కార్యమునకు, ఇనాందారు లెంతయు కృతజ్ఞులై యుండవలసి యున్నది. (నవ్వు) కాంగ్రెసువారలే, సవరణను బలపరచుటలో కరాచీ తీర్మానము ననుసరించుచున్నట్టుల దెలుపుచుండిరి. కరాచీయందు రైతులాభమునకు సంబంధించిన తీర్మానమే గాదు, సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును స్థాపింపవలెనని తీర్మానించిరి. అరవిన్యాసభ్యునికి మాత్రముగాక, [illegible] తెలియవలసియున్నది. ఇనాందారులకు పరిహారమివ్వవలసినచో, న్యాయమగు పరిహారమివ్వవలెను. లేనిచో మానుకొనవలెను. రెండున్నర సంవత్సరముల శిస్తులతో సమానమగు మొత్తము గూడ సరియగు పరిహారము గాదు. ఆయాప్రాంతములందు ధరలబట్టి పరిహారము నొసగవలెను. వార్షిక శిస్తులకును, పరిహారమునకును ముడిపెట్టరాదు. అందువలన, ధర్మపరులును, ఉదారులును అగుటచే తక్కువ శిస్తులను పుచ్చుకొను ఇనాందారులకు నష్టముకలుగును. జమీందారుల లోను, ఇతరప్రాంతములలోను గూడ, కుడివారము హక్కుయొక్క విలువను నిర్ణయించిన కోర్టు తీర్పులు కొన్నికలవు. వాని ప్రకారము మేలువారపు విలువకంటె, కుడివారపు విలువ అధిక రెట్లధికము అని శ్రీనివాసఅయ్యంగారు దెలుపుచు ఇనాందారులకు న్యాయమగు పరిహార మొసగవలెనని కోరిరి

డా. సుబ్బరాయన్ గారు సవరణ చెప్పుచు, కుడివారము హక్కు యినాందారులకేగలదని కోర్టులో తీర్పుచేయబడిన భూములలో జిరాయితీ హక్కు నొసగు విషయమే యిప్పుడు చర్చించుచున్నదనియు, సదరు హక్కును తొలగించునపుడు దాని విలువకుతగిన పరిహార మొసగక పోయినచో ధర్మము గాదనియు పల్కిరి.

పెద్దిరాజుగారు సవరణ చెప్పుచు, ఇనాందారులకు భూర్తి పరిహార మొసగినచే గాని న్యాయము గాదని పల్కిరి. సవరణ నంగీకరించుచో ఇనాందారులకు గలుగు అపారమగు నష్టమును వివరించుచు, పాలీశాస్త్రులవలె కుడివారము హక్కుయొక్క విలువకును వాస్తవమైన అంతరము గలదనిరి. పశ్చిమగోదావరి జిల్లాయందు, పాలీవారు 16 ల శిస్తుమాత్రమే చెల్లింపబడు ఇనాంభూములందు కుడివారము హక్కును 1988 సం॥ పూర్వము రు 400,700 లు ఇచ్చి కొనుక్కొనిన నిదర్శనములు గలవని యుదహరించి, యితర జిల్లాలలో గూడ వ్యవహార పరిస్థితులిట్టులనే యుండునని భావింపవలసి యుండునని. అనగా ఈ సవరణ ప్రకారముగ రు 700 ల పరిహారము రావలసియున్నచోట, ఇనాందారిక మీద 16 ల పరిహారముతో తృప్తిపడి యూరుకొనవలసి యుండును. ఇట్టి విపరీత శాసనమువలన ఇనాందారులస్థితి ఎంత శోచ [illegible] చమును.

అంతియగాదు. హాస్యాస్పదమగు పాలుశిస్తుకు ఇనాందారీ క్రొత్తచట్టముక్రింద పడవలసిన [illegible] లెన్నియో మారుదురు. కుడివారము హక్కు లేదని ఇతరులాక్షేపించినను, ఆక్షేపింపబ పోయినను గూడ భూమిలో తనకట్టి హక్కు గలదని ప్రకటన చేయించుకొనుటకు, రెండుసంవత్సరములలోగా ట్రిబ్యునలునకు దరఖాస్తు చేయవలెను. దావాలో ప్రతివాది యుండవచ్చును. ఉండకపోవచ్చును. కాని ఇనాందారునకీ దావాఖర్చులు ప్రయాసము శ్రమ తప్పదు. కుడివారము హక్కు గలదని ప్రకటన గావించుకొనిన తరువాత, సదరు హక్కును రైతులకొట్టుకొని పోవుచుండగాని, తానముభవించుటకు వీలులేదు. రు 16 ల పరిహారమునకై గాను అంతకంటే నధికమగు దావాఖర్చు ప్రయాసలను దిగు మందబుద్ధి యగు ఇనాందారుండుండడు. అది వారికి లాభకరంగాదు. ఇట్టి అల్ప పరిహారము నిర్బంధమువలన, ఇనాందారులు కుడివారంహక్కును ఋజువు చేసుకొనుటకే ప్రయత్నింపరు. ఇనాందారుల కుడివారము హక్కును రద్దు చేయుటకిదియొక క్రమమే యుపాయము తప్ప నిజమగు పరిహారము గాదు. అని పెద్దిరాజుగారు నుడివిరి

సర్.ఎ.పి. పాత్రోగారు సవరణ చెప్పుచు, ఇనాందారులకు కుడివారము గలదాయను విషయముతో సభవారికిపుడు ప్రసక్తిలేదనిరి. కుడివారము హక్కు గలదని అంగీకరించుచో దానిని లాగుకొనినపుడు సరియగు పరిహార మొసగవలెను అంతియగాని నామమాత్రపు పరిహార మొసగెదమని శాసించుట నీతి గాదు. ఇనాందారుల కేవిధమగు పరిహారమును ఒసగరాదని శాసించుచో దానిని బలపరచుటకు తన కాక్షేపణ లేదు. కాని పరిహార మొసగవలెనని దెలుపుచు, హాస్యాస్పదమగు నామమాత్రపు పరిహార మొసగు పద్ధతిని మాను దా నేమాత్రము నామోదింపజాలననిరి. కుడివారము హక్కును తొలగించుటకు పరిహార మొసగ రాదని కారణముచే రాజప్రతినిధి వేరొకటి చట్టమును నిరాకరించెను గనుక ఆ యాక్షేపణను తప్పించుకొనుటకు నామమాత్రపు పరిహార మొసగు దారితమని పద్ధతి తన కేమాత్రము అర్థమగుటలేదు. శాసనసభవారి అభిప్రాయమును, ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయమును, ఇనాందారులకు కుడివారము హక్కు గలదనియా లేదనియా లేదని వారి అభిప్రాయమగుచో రాజప్రతినిధి నిర్ణయమును గాబోవు ఎన్నికలలో ప్రజల యెదుట పెట్టి వారి నిర్ణయమును బడయవలెను. యినాందారులకు కుడివారము హక్కు లేదను వారిని అధిక సంఖ్యాకులుగ ప్రజ లెన్నుకొనువెడల, పరిహారమును నిరాకరించు వేరొకటి చట్టమునే ప్రభుత్వమువారు తిరిగి శాసనసభలో పెట్టి ఆమోదింప చేయవలెను. అది, శాస్త్రీయము నైతికమును అగు పద్ధతి ధైర్యమగు పద్ధతి. అంతియగాని, రాజప్రతినిధిగారు ఇనాందారుకు కుడివారము హక్కు గలదని అభిప్రాయపడిరి. గావున వారి ఆక్షేపణ తప్పించుకొనుట కిట్టి వక్రమార్గము నవలంబించుచుంటి మనుట నీతిమార్గము కాదు.

పాత్రోగారు ముగించుచు, కాంగ్రెసువారు కరాచీలో గావించిన తీర్మానమునకును, యిప్పటీ చట్టమునకును సంబంధము లేదనిరి. కాంగ్రెసు యెడలను వారి ఆదర్శముల యెడలను, తన కత్యధిక గౌరవముగలదు. కాని కాంగ్రెసు వ్యక్తుల యందు తన కేమాత్రమును గౌరవము లేదు. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము వచ్చినపుడు, వారి కరాచీ తీర్మానమునందలి సిద్ధాంతముల నాలోచింపు దీనిగూర్చి 11-వ పేజీ తన కాలములో చూడుడు.

మెట్రోపాలిటన్

ఇన్సూరెన్సు కంపెని లిమిటెడ్

శుద్ధస్వదేశి సంస్థ.

మూలధనము	... ...	1 లక్ష.
గడచిన సం॥ వ్యాపారము	... ...	70 లక్షలు.
అమలులోనున్న వ్యాపారము	... ...	200 లక్షలు.

చెంగల్పట్టు జిల్లా మిరాశి దార్ల సంఘ కార్యదర్శియగు

వేనాటి. ఈ. వేణుగోపాలరెడ్డి గారిని

మాకంపెని తరపున అర్గనైజరుగ నియమించితిమి. పలుకుబడిగల స్త్రీ, పురుషులు మాకు ప్రతినిధులుగ పనిచేయుటకు కావలెను.

వివరములకు:—

డి. వెంకటేశ్వర్లు బి.ఎ.
ఇన్స్పెక్టరు,
121 పైనాబజారురోడ్డు,
జి. టి. మదరాసు.

లేక

జి. సి. యస్. లింగం,
బ్రాంచి సెక్రెటరి,
3, యర్రబాలుచెట్టివీధి,
మదరాసు.

దివి తాలూకా రైతుసంఘ నివేదిక.

ఈ సంఘము 1933 సంవత్సరంలో జమీన్ రైతు సంఘమను నామముతో యేర్పడినది. ఘంటశాల, పోతార్లంక గ్రామములలో ప్రథమ ద్వితీయ రైతు మహాసభలు రైతుల నాకర్షించినది. తృతీయ మహాసభ జరుపవలసియున్నది. గడచిన 2 సంవత్సరములలో పని చురుకుగ జరుగలేదు గాని మూడవ సంవత్సరం అవగా యీ సంవత్సరం జరిగినపని కొంత తృప్తికరంగానే ఉన్నదని చెప్పవచ్చును. సంఘ పరిచయం రైతులకు కలిగినకొలది సంఘము బలపడునను నమ్మకం కల్గుచున్నది.

(1) యీ సంవత్సరంలో స్థాయి సంఘసభలు 3 న్నూ, కార్యసంఘ సభలు 4 న్నూ జరిగినవి. సదరు సభలలో కీ॥ శే॥ బొల్లిని మునిస్వామినాయుడు, కానూరు వెంకటాచలపతయ్యగార్ల అకాల మరణములకు సానుభూతి తెల్పుచూ, పొగాకు ఋణవిమోచన బిల్లులు, కరవులనుగూర్చి తీర్మానములు చేయబడినవి.

(2) నజరానా విషయమై ప్రతిగ్రామమునుండి ప్రభుత్వంవారికి మహజర్ల ద్వారా తమ అసమ్మతిని వెల్లడిచేసిరి. యీ విషయమై శాసనసభ్యులతోను, గవర్నరుగారితోను మాట్లాడుటకు ఉపసంఘ నియామకంజరిగి కృషిచేయుట జరిగినది.

(3) 6,9,11 నెంబరు ఈస్టు బ్యాంకు కాలువలను నావిగేషన్ కాలువలుగా మార్చుటకు తీర్మానింపబడి ఈ విషయమై ప్రభుత్వంవారికి తెలియపరచి పని నెరవేర్చుటకు ఉపసంఘ నియామకం జరిగినది.

(4) కాంగ్రెసు అధ్యక్షులైన బాబు రాజేంద్రప్రసాదు తాలూకాలో సంచా[illegible] చేసినపుడు భల్లపెనమర్రు గ్రామంలో స్వాగతపత్రం సమర్పింపబడినది.

(5) రైతురక్షణ యాత్రలు రెవిన్యూ ఉద్యోగస్తులు కలెక్టరుగారితో కష్టసుఖములు అనగా, నజరానా, బాటలు సౌకర్యములు, దివిలో మంచినీటి సౌకర్యములు జమీందారీలోగల చెరువుల మరమ్మతులు, గుంజేటి నీటితీరువను గురించియు మనవిచేసుకొనుట జరిగినది.

[illegible] వాడ రెవిన్యూ మెంబరు [illegible] చేసినపుడు [illegible] ల్ల నష్టం [illegible] తీరువ [illegible] ల నుగూర్చియు, మనవి చేసికొనుట జరిగినది.

(7) రైతులు భూస్వాముల నీటిని ఉపయోగించు సందర్భమున యెస్టేటు ల్యాండు ఆక్టు 24 సెక్షను సవరణను గూర్చి ప్రజాభిప్రాయమునకై ప్రచురించిన ప్రభుత్వంవారి ప్రకటననుగూర్చి చర్చింపబడి భూస్వాములు కోరిన యిట్టి సవరణ అంగీకరించిన రైతులు కష్టముల పాలవుదురనియు, పన్నులను వసూలు చేయుటలో నీటి నియమములకు బద్ధులుగాని రీతిని వర్తించుట కలవడిన భూస్వాములు ఇంకను నిరంకుశంగా వర్తించుటకవకాశముగా నుండుననియు, యెట్టి సవరణలేక యధాప్రకారం ఉంచుట, సంఘంవారి అభిప్రాయమని ప్రభుత్వంవారికి జిల్లా సంఘంద్వారా మనవిచేయుట జరిగినది.

(8) యెస్టేటు రైతులకు కల్గుచున్న కష్ట నష్టములను గూర్చి శ్రీ రాజావారి ప్రకటన ననుసరించి ఉపసంఘ మేర్పడి వారితో కలుసుకొనుటకు ప్రయత్నములుజరిగి కార్యమింకా కాలేదు. కారణము రైతులపట్ల, జమీందారుల నిర్లక్ష్యభావమే. వారి దివానులతో కలుసుకొనియు, లిఖితపూర్వకముగాను మనవి [illegible]యుట జరిగినది.

(9) రైతుసంఘముల నేర్పరచుటకు ఉపసంఘమేర్పడి తాలూకాలో సంచారంచేసి ఆ గ్రామములలో సంఘములేర్పాటుచేయబడినవి. ఉపసంఘంవారి నివేదిక ప్రజాసౌకర్యమునకై పత్రికలలో ప్రకటింపబడినది.

(10) 24-6-36 తేదీని కృష్ణాజిల్లా రైతుసంఘమునకు అనుబంధ సంఘంగా యేర్పడుటకు అంగీకరించబడి అప్పటి నుండియు, దివితాలూకా రైతుసంఘంగా వ్యవహరింపబడుచున్నది.

(11) జమ ఖర్చులు.

జమ.		ఖర్చు..	
విరాళములు	192-10-0	జీవనల్	27-8-9
డొ శీవ.త గ్రామసంఘములనుండి	89-18-0	కృ. రై. సం.	16-6-0
		ప్రచారం ఖర్చులు	156-8-0
అఫిలియేషన్	7-8-0	పోస్టేజి	89-2-0
	246-15-0		289-8-9

నిల్వ రు. 7—11—8.

గ్రామసంఘములు	45
సభ్యుల సంఖ్య	602
అఫిలియేషన్ గ్రామములు	15

(12) యీ సంవత్సర అనుభవమును బట్టి రైతాభిమానులు ప్రతివారున్నూ సంఘ శ్రేయస్సుకొరకు కృషిచేసినయెడల తప్పక రైతు ఉద్యమము బలపడి లాభించగలదు. ప్రతి గ్రామంలోను వ్యక్తిద్వేషములతో కూడిన పార్టీలవల్ల రైతు సంఘముల అభివృద్ధికి భంగం కల్గుచున్నది. రైతు సంఘములు బలపడి వాటి లాభములు పొందవలెననిన్నీ పార్టీ భావములు నశించి రైతుకు లాభించువిషయం మీద పట్టుదలయేర్పడి కార్యరంగమున దుముకవలెను. రైతులలో సంఘీభావము కొరకు పాటుపడవలెను. యింతవరకు సంఘముయొక్క కార్యక్రమంకు తోడ్పడిన రైతులకు, సభ్యులకు, విరాళములిచ్చిన మహనీయులకు సంఘంతరపున హృదయపూర్వక వందనము లర్పించుచు, ముందు కార్యక్రమంనకు చేయూత నివ్వ [illegible]సినదిగా కో[illegible]

[illegible] సుబ్బయ్య,
కార్యదర్శి.

కాశి విశ్వనాధస్వామి వారి ధర్మము.

శ్రీకాళహస్తి సంస్థానమునకు రాజా ముద్దు వెంకటప్పనాయనిం బహదరు వారు రాజ్యాధికారము వహించియుండగ పామూరు తాలూకాలోని చౌడేపల్లి కాపురస్తులు తిరువీధి రమణప్పశెట్టి కుమారుడు కృష్ణయ్యశెట్టి మరి కొందరు కలసి శ్రీ రాజాగారికి 27-7-1882 తేదీ వశ సెటిల్‌మెంటు వ్రాయించినటులను, చౌడేపల్లి గ్రామమునందు రు. 603-0-0 వసూలు వరుచుకొని రు. 303-0-0 లు జోడీవసైరాలక్రింద జమపెట్టుకొని రు 300-0-0 లు కాళహస్తిలోని కాశి విశ్వనాధస్వామివారి నిత్యనైవేద్య దీపారాధనలకును, ప్రతిరోజు పన్నెండుమంది బ్రాహ్మణులకు అన్నదానము చేయుటకును ఏర్పాటుచేసినటుల తెలియుచున్నది. 1919 సంవత్సరంలో నెల్లూరు జిల్లా కోర్టులో జరిగిన అపీలు నెం 77, 78 లలో ధర్మ సంబంధమగు 300 రూపాయలు ప్రత్యేకించినటుల తెలియుచున్నది. ఇంతవరకు ధర్మము మాత్రము జరుపుటలేదు. యీ గ్రామము ప్రస్తుతము పానగల్ రాజావారికి సంబంధించి యుండుటవలన దేవస్థానం ధర్మకర్తగారు నేరులో అడిగినటులను రాజాగారు ప్రతికూల అభిప్రాయమిచ్చినటుల తెలియుచున్నది. గాన కాళహస్తి, చౌడేపల్లిగ్రామ పౌరులును, దేవాలయాధి కారులును యోచించి పుణ్యముకట్టుకొని ధర్మోద్ధారణ గావించెదరని కోరుచున్నాడను.

యండోమెంటు బోర్డువారుపయి కనిన అప్పీలు తీర్పును పరికించి ధర్మోద్ధారణ చేయబూనెదరో పానగల్ వారిపై మోమాటముచే పూరకుండెదరో చూడవలసియున్నది.

—పురవాసి.

చిన్న బిడ్డలకు,

లివరుకు

బాల యకృదరీలోహము.

చిన్నబిడ్డలకు అజీర్ణము వలన లివరు వచ్చును. అలక్ష్యము చేసిన మహోపద్రవము.

పైమందు అద్భుతమైన గుణమిచ్చును వేనకువేలు బిడ్డలకు నెమ్మదిచేసినాము. వివరములు మందుతో పంపెదము. ప్రకటానడంబరాల జూచి మోసపోవద్దు.

బీదలకు ఉచితము

విశ్వనాధ వైద్యశాల,
ట్రంకు రోడ్డు,
నెల్లూరు.

ప్రభుత్వ ప్రకటనలు

నెల్లూరు జిల్లాయందు ప్రభుత్వమువారు ప్రజల మేలుకై గావించినపనులను గురించి కలెక్టరుగారు క్రింది ప్రకటనలను ప్రచురణార్థము పంపినారు.

(1) రైతులు - అడవులు.

(2) మైనరు యిర్రిగేషన్ చెర్వులు.

(3) ల్యాండు రెవిన్యూ విషయములను గురించి క్రింద తెలుపబడినవి

రైతులు - అడవులు.

ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు తనిఖీక్రింది యున్నట్టి అడవులలో పశువులను మేపుకొను గొప్ప స్థలములు అప్పుడప్పుడు కలుగుచుండు కలహములను అందువల్ల రైతులకు కలిగెడు యిబ్బందులను మాపుటకుగాను, పశువులమేత, ఆమేరా పర్వకాలములలో వంటచెరుకు వస్తువు, మరియు వ్యవసాయదారులకు కలప వగైరా యితర సామానుల వస్తువు వీటికిమాత్రమే వుపయోగపడు ఫారెస్టు రిజర్వులను గ్రామములలో పశువుల స్వంతవాడ్లయిన గ్రామస్థులు ఎన్నుకొన్న ఫారెస్టు పంచాయతీలద్వారా విచారణచేయు పద్ధతిని సర్కారువారు నెలకొల్పిరి. యీ పంచాయతీలకు పశువుల మేత పర్మిట్లు యిచ్చుటకున్ను, జిల్లా ఫారెస్టు ఫలసాయమును అనుభవించుటకున్ను హక్కు కలదు. 1934-35 సంవత్సరాంతమున రు. 28,484—4—0 లు ఆదాయమును యిచ్చు 2,52,494 యకరముల విస్తీర్ణముగల 158 ఫారెస్టు పంచాయతీలు వుండినవి. యీ విస్తీర్ణములో 76,869 యిూనిట్లుగల అవులు మేసినవి. 31 పంచాయతీల పరిపాలన బహుశ్లాఘనీయముగా యుండినది. 76 పంచాయతీల పరిపాలన బాగుగానే యుండినది. [illegible] తక్కిన పంచాయతీలు అశ్రద్ధ వహించుచున్నగాను లేక క్రమేణ మంచిస్థితిలోనికి వచ్చునవిగానుండినవి. 9 పంచాయతీలు రు 804—8—0 ఖరీదుగల అభివృద్ధులను చేసినవి. 1934-35 సంవత్సరాంతమున 146 పంచాయతీల ఆదాయము రు. 26,338-1-5 లు నిలువలో యుండినది.

మైనరు యిర్రిగేషన్ చెరువులు.

200 యకరములకు అంతకుతక్కువ ఆయకట్టుగల చెర్వులు రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటువారి విచారణలోయున్నవి. అంతకంటె ఎక్కువ ఆయకట్టుగల చెర్వులు డి. పి. డబ్ల్యువారి స్వాధీనములో యున్నవి. రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటువారి విచారణలోయుండు మైనరు యిర్రిగేషన్ చెర్వులను చక్కగా తనిఖీచేసి మంచిస్థితిలో యుంచుటకుగాను ఒక సూపర్వయిజరు, 6 ఓవర్సీయర్లుగల ఒక సిబ్బందియున్నది. రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటువారి స్వాధీనములోయుండు చెర్వులను మరమ్మతుచేసి, మంచిస్థితిలో యుంచుటకు గత ఏడు సంవత్సరములలో ఖర్చుఅయిన మొత్తము యీ క్రింద వివరింపబడినది.

సంవత్సరం	చెరువుల సంఖ్య	మరమ్మతు చేయబడిన [illegible] రు. అ. పై.
1929—30	118	55,591 12 0
1930—31	74	87,829 0 0
1931—32	76	46,891 [illegible]
1932—33	77	52,504 [illegible]
1933—34	90	45,618 [illegible]
1934—35	80	46,971 [illegible]
1935—36	102	47,240 [illegible]

ప్రతిసంవత్సరము చెర్వుల మరమ్మ[illegible] ఖర్చుఅగ[illegible] సొమ్ము మొత్తము[illegible]

హాని కీ తీవ్రాధారముగల రైతుల క్షేమమును సర్కారువారు కోరువారైయున్నారని యీనాడిదియు చున్నది.

ల్యాండు రెవిన్యూ.

కాలవైపరీత్యములవల్ల కలిగెడు ఆపత్సమయములలో వ్యవసాయదారులకు ప్రజలు సర్కారుకు చెల్లించవలసిన శిస్తులను మంజూరులిచ్చి రైతులను ఆపదనుండి తొలగించడము సర్కారువారు రైతులకు కలుగజేయు ముఖ్యమైన సహాయములలో ఒకటి. ల్యాండు రెవిన్యూ మంజరాలు కాలవైపరీత్యమువల్ల కలుగు అతివృష్టి అనావృష్టి మొదలగు వగైరాలవల్ల పైర్లకు సంభవించెడు నష్టమును బట్టిగాను యివ్వబడును. 1927 సంవత్సరములో తుపాను అతివృష్టి కలిగి దామూలమున వరదలు ఎక్కువయి పైర్లు, చెర్వులు, కాల్వలు, [illegible] దారి మార్గములు వగైరాలకు చాలానష్టము సంభవించినది. అప్పుడు సంభవించిన వుద్రిక్త రాజధాని గవర్నరుగారు నష్టమైన ప్రదేశములకు విజయముచేసి తనిఖీచేసిపోయినారు. సర్కారువారు చాలాఎక్కువగా మంజరాల నిచ్చినారు 1933-34 సంవత్సరములో అతివృష్టివల్ల కోవూరు తాలూకాలోని సంగం పాడిబెట్టు చెర్వు (కలిగిరి రిజర్వాయరు) యొక్క భూములలో గండిపడి పెన్నకాలువ ఎక్కువయి పైర్లకు చాలానష్టము కలిగినది. 1934-35 సంవత్సరములో దాదాపు అన్ని తాలూకాలలోను అనావృష్టి ఎక్కువగా సంభవించినది.

గత అయిదు సంవత్సరములలో సర్కారువారు యిచ్చిన మంజరాలు యీ క్రింద సమాకూపరచబడినవి.

ఫసలి	మంజరాల మొత్తం రు.
1340	12,855
1341	6,830
1342	1,40,719
1343	17,670
1344	1,21,957

పైన సమాదుచేయబడిన కాలవైపరీత్య మంజరాలుగాక, నన్ను 1343 ఫసలీలో ఆర్థికదుస్థితివలన పంటల ధరలు తగ్గిపోయి రైతులు చాలాప్రయాసపడుచున్న వల్ల రైతులు సర్కారువారికి ఆఫసలీలో చెల్లించవలసిన ల్యాండు రెవిన్యూలో రు. 2,01,774 లను వసూలుచేయక అట్టెనిలిపి యుంచి తర్వాత ఆ మొత్తమును సర్కారువారు వసూలు చేసుకొనక వదలుకొన్నారు. అదేప్రకారము 1344-వ ఫసలీలోకూడా సర్కారువారు రైతులకు సదుపాయము చేసియున్నారు. అట్లు సదరు ఫసలీలో నిలుపబడిన మొత్తము దాదాపు రు 1,62,685 లు వరకు వుండినది. యీ మొత్తమునుకూడా సర్కారువారు దరిమిల్లాన వసూలు చేయక నే తొలగించుకొన్నారు.

1345 ఫసలీలోకూడా మునుపటి 1344 ఫస[illegible]లో వలెనే [illegible] ల మొత్తము పూర్తి [illegible] చేయబడెను.

పై[illegible] స్త్రీపురుషులు కలిసి సముద్ర[illegible] చుట నిషేధింపబడెను. [illegible] కలిగింపు స్త్రీల డ్రెస్సు, శృం[illegible] డా నిషేధింపబడెను. ఉత్తరభాగం[illegible] లలో ఇప్పుడు సిగరెట్టు కాల్చ[illegible] దనే శాసన మొకటికలదు.

* * *

[illegible]లోకంలో 1508 వార్తా పత్రికలు, 1875 [illegible] ఇతర [illegible] కలవు.

మధ్య పరగణాలలో కఱవు బాధలు.

అఖిలభారత కర్షక సభవారు సెప్టెంబరు 1-వ తేదిన ఖైరు జిల్లాలో 250 కర్షకుల ఊరేగింపుగా ఆఫీసుకువెళ్లి తమకు గల బాధలు వెల్లడించి తీరవలెనని చెప్పుకొనిరి. కాని ఒకవారంవరకు ఏమి జరుగలేదు 8-వ తేది 3000 మంది ముట్లాయి తహసీలుదారు ఆఫీసుకువెళ్లి డిప్యుటీ కమిషనరుగారికి తమ కష్టములు నివేదించుకొనిరి.

ఇప్పటు ఆశేక వేలమంది ఆకలి బాధలు మాదను, ఆకులు అలములుమీదనే జీవించుచున్నారు

కొందరు ఎద్దులను పంపుకొని కాలము గడుపుచున్నారు.

ఒకడు తన కొడుకులను అమ్మకొనుటకు బజారుకు తీసుకువెళ్లెను.

2000 వేల కర్షకుల సభల ఫలితంగా డిప్యుటీ కమీషనరుగారు మాంజి పటాఖ్ యందుండు యిబ్బందులను స్వయంగా చూడడానికి వెళ్ళారు ఒక్క గుడిసెలో మాత్రం తప్ప మరేయింట్లో గూడా ఒక్క వడ్లగింజయినా లేదట. గ్రామస్థులు ఏవిధంగా ఆకులు అలములు తినుచున్నారో స్వయంగా చూచాడట.

(9-వ పేజీ తరువాయి)

కొనవచ్చును. కాని గోడౌనుల తెరచునట్టి గోరు ప్రభుత్వము త్రిందకుడాలేరు. పరిస్థితి ప్రభుత్వము వారివలనలింపు ధర్మకర్తలకులను పట్టిరేని ఈ చట్టమూలని యేర్పాటుల పరిశీలింపవలసియున్నది అని రామ్యలో [illegible] జెప్పిరి.

వెంకటగిరి కుమార రాజాగారు సభలో బలపరచుచు, రైతుల సౌఖ్యమే తమ యొదర్శమనియు, ఇనాందారులకు నష్టం పరిహార మొసగజేరాదని తను యభిప్రాయపడినను, కాని రాజ్యవరినిధి ఆ తీర్మానమే ఒక సంవత్సరపు సిస్తుతో సమానముగు పరిహారమిప్పించుట అంగీకరింపవలసి వచ్చెనని యని వాదించిరి.

గాడర్ నారాయణ సోమయాజి గారు (రెవిన్యూ సభ్యులు) సవరణను బలపరచుచు, కరారీ కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు దీనికి సంబంధము లేదనిరి యినాందారులకు పరిహార మొసగ నక్కరలేదని తన వ్యక్తి అభిప్రాయమని దెలిపి ఒక సంవత్సర పుశిస్తును పరిహారముగ నిర్ణయించుట న్యాయమే ననిరి.

వోటుకుపెట్టగా సవరణ అత్యధిక సంఖ్యాధికులచే ఆమోదింపబడెను.

స్టౌ బీడి

ఒకసారి పీల్చి పొగాకుయందలి సువాసన గమనింపుడు

నకలు మందులనుకొని మోసపోకుడు!

యీ ధరకు యీ తేది మొదలుకొని ఒక వెలవాకు పంపెదము

తర్వాత కోరువారికి సీసా 1 కి రు. 4—0—0 ధరకు పంపెదము.

యింద్రియ స్తంభక్

యీదివ్యఔషధము "భావబుద్ధగిరి" పర్వతములందు గొప్పవనమూలికలతోను స్వర్ణ భస్మములతోను, పంజాబు మిసర్లుతోను, శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి కాలమునుసరించిబీదలకు భాగ్యవంతులకుస్వల్పధరలకు విక్రయించుచున్నారము. ఒక పర్యాయము తెప్పించి భుజించినచో వాటియొక్క గుణములు తమకు తెలియవచ్చును. వీటికి పథ్యములేదు. యీయౌషధము సేవించిన గలుగు గుణములు ఏవనగా దేహములోగలుగు అధిక వుడుకువలన నీళ్లైన వీర్యమును గట్టిపరచుట, స్వప్నస్ఖలితముమాపుట, మూత్రకోశమునుండి వెడలు వీర్యమునరికట్టుట, అనేక కారణములవలనగలుగు వీర్యనష్టము, కారణముగా సంభవించు నరముల బలహీనత, దగ్గు శ్వాస, శీఘ్రస్ఖలనము, వీర్యపటుత్వము లేనివారికి జీవన శక్తి కలిగించుట, నపుంసకత్వము కలవారికి పురుషత్వము గలిగించుట, అర్ధగంటకాలము వరకు రతికేళి సుఖమునిచ్చుట, వీర్యము తాటిబెల్లంవలె గట్టిపరచి క్రీమము చల్లదనమునిచ్చుట పిదప వీరత్వంచి శాశ్వతమైన సంసార సుఖమునిచ్చుట, వరప్రసాదిదిగుణములు వీమంతు [illegible] పాటియగు మేటియౌషధము లేనులేదని ఘంటాపథముగా చెప్పగలము.

20 దినములకు సరిపోవు ఔషధము సీసా 1కి 2—0—0.

సరా:—కొందరు గొప్పమందులు అర్ధధరమిచ్చి దిబ్బించి ధరల తగ్గ గొట్టుచున్నారు అందువలన మాకు చాలానష్టము[illegible] యగుచున్న తెలుస్తోంది మాయుగా రు 3—0—0 లు మాకు వచ్చి[illegible] పంపుదారికి [illegible] పంపెదము. పంపునివారలకు యీఔషధము ఖాదిత[illegible]

శ్రీ పీ[illegible]

న. శ్రీమిట్ట, తడహోట్టు, న[illegible]

బొబ్బిలి సంస్థానం

ఆడవరం చిత్రాలు.

ఈమధ్య ఆడవరంలో రు 450 రూపాయల పట్టాదారగు అపోతుల చినస్వామి నాయుడుకు ప్రతిపాలన పండినపంట కిస్తుకుదాలక బకాయి పడినందున సంస్థానంవారు దావాచేసి డిక్రీపొంది వారంటు తీసుకొవచ్చి ఆ వారంటును మడతచేసి అది వారంటని తెలియచేయక నే సంతకము చేయ మని నమ్మించి సంతకము చేయించి పార్వతీపురం కలెక్టరువారివద్దకు తీసుకొనివెళ్లిరి. సె112 ప్రకారం నా తాలూకు భూములను వేలం వేయించుకొన వలయునని రైతుయెంత ప్రతిమాలినా అంగీకరించక రైలుకు పంపిరి. కవి సెముద్రాలో 20000 పైగా బకాయీలున్న రైతులుకూడ నుండగా ఆడవరం రైతును రైలుకు పంపుటకు కారణముతెలియలేదు. ఆడవరం సెటిల్మెంటు అప్పీలుకు వెళ్లక పూర్వ గలందులకు పన్నినపన్నాగడ యీనాక తప్పదు. బొబ్బిలి వారి మాయలు అన్యాయాలు నానాటికి తీవ్రరూపమును దాల్చుచున్నవి. వీరు యెన్ని మాయలు చేసినను అప్పీలుమాత్రము చేయక తప్పదు.

ఆడవరం సెటిల్మెంటు ఫైనల్ పట్టాలు 9—6—86 తారీఖున రైతులందరికి యిచ్చిరి కాని విశాఖపట్నంజిల్లా కలెక్టరు వారు 1-8 రు 68-1-1 చొప్పున అర్డరు జారీచేయించిరి. పర్లాకిమిడి స్పెషల్ రివిన్యూ ఆఫీసరువారు మరియొక విధముగా సిస్తులను పూర్తిచేసి పట్టాలను జారీచేసిరి. మ॥ సోమరాజు సెట్టిగారి తీర్పుప్రకారం 102 మాటరెండు గరిశలకు కలెక్టరు వారి అర్డరు ప్రకారం మొత్తము రు 6000 గాని మొత్తమునకు కావలసినది సెటిల్మెంటు ఆఫీసరువారిచ్చిన పట్టాలు గాని మొత్తమునకు 8200 చిల్లర పూర్తిచేసిరి. ఆడవరం సర్వేమెండలు యిప్పటివరకు ప్రభుత్వోద్యోగస్తులను వారి స్వాధీనము చేసుకొని యెన్నియో మాయనాటకము లాడుచున్నారు. బొబ్బిలివారు వీరి మాయానాటక బూటకముల కంతము లేకున్నది.

ముందు రాబోయ్యే యెలక్షను విషయములో గెలుపొందుటకుగాను యిప్పటినుండి సంస్థానం ఉద్యోగస్తులు చాలా మాయ ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. యీమధ్య దివానుగారు కవిసె నూతా రామచిలకల నన్నిటిని సీతారాంపురం కాలాకు పిలిపించి రామచిలకల చెవులలో మహామంత్రము ఉపదేశించుచున్నారు. అమాయకులగు రైతులు ఆమాయ మంత్రములలో చిక్కుకొందురేమోయని తోచుచున్నది. కాని రంగుపెట్టెలు యేర్పాటు చేసినట్లులయితే బొబ్బిలివారి ఆటలు సాగవు కాబట్టి జిల్లా రైతు సంఘమువారు రంగుపెట్టెల విషయములో తీవ్రప్రయత్నములు చేయవలయునని ప్రార్థించుచున్నాము.

యీమధ్య దివానుగారు ఆడవరం రైతులను కొందరిని ఆడవరం రామచిలుకలు కొందరిని సీతారాంపురం పిలిపించి సెటిల్మెంటు అక్కరలేనట్లుగా అర్జీలు దాఖలుచేయమని బోధించిరట. కాని రైతులు కొందరంగీకరించక పోవుటచే విఫల మనోరథులైరి. వీరెన్ని ప్రయత్నములు చేసినను యిటువంటి మాయలెన్ని పన్నినను మాకు ధనబలము తక్కువయినను [illegible] అయినను అప్పీలుచేయక తప్పదని సంస్థానం [illegible] తెలుసుకొ[illegible] [illegible]తు.

పంచాయితీ కోర్టుల ఎన్నికలు.

పంచాయితీ కోర్టులయందు మెంబర్లను పూర్వము రివిన్యూ డివిజనల్ ఆఫీసరుగారు నియమించు పద్ధతి మార్పునొందించి యిటీవల ప్రభుత్వమువారు కోర్టునకు గల గ్రామాదుల ప్రజలు యెన్నుకొనటుల నియమించిరి.

యీమార్పు మంచిదైనను యిది ఆచరణయందు కొన్నిలోపములు గలిగి కోర్టుల స్థాపనాశయములకు భంగము కలిగించుచున్నది. ప్రజల యొక్క యోగార్థముగా న్యాయాన్యాయ విమర్శనకై యే గ్రూపుకొరకు కోర్టు స్థాపింపబడినదో, అట్టి గ్రూపు గ్రామముల ప్రజలు మెంబర్లను అన్ని గ్రామములనుండి స్వేచ్ఛగా యెన్నుకొనబడుట కాక, కోర్టుస్థాపన గ్రామమునుండియే యెక్కువ సంఖ్య మెంబర్ల నెన్నుకొనుట తటస్థించుచున్నది. ఈలోపము మాత్ర నిబంధనల యుద్దేశము కాక పోయినను, ఆచరణ రూపమున కనుపట్టుచున్నది. చట్టములోని విధిప్రకారం అర్హతలు లేకపోయినను, చదువను వ్రాయను చక్కగా తెలియకపోయినను పదిరూపాయల పట్టాదారుడు కాకపోయినను కోర్టుస్థాపిత గ్రామములోని వోటర్ల యెక్కువ మానమున్నయెడల మెంబరుగా నెన్నుకొనబడుట తటస్థించుచున్నది. ఈలోపము కోర్టు యెన్నికల రోజున గ్రూపునందుగల యన్ని గ్రామముల ప్రజలు కోర్టుస్థాపిత గ్రామమునకువచ్చి యెన్నికలు జరిపిన నివారింపగలరు గాని, అట్టిమార్పు విద్యావిహీన సమాయకత్వాధి మూన పల్లెటూళ్ల ప్రజలు యింత త్వరితముగా గ్రహించి ఆచరించుట దుర్లభము. అటుల వారియందు మార్పు కలుగునంతవరకు నీ పద్ధతి నే నముఖునందుంచ యత్నించునెడల ప్రస్తుతము తలలెత్తుచున్న యీ దురితములు మరింత వృద్ధినొంది, దీనవారలకు సౌఖ్యము చేకూర్పజాలక పోవుటయే గాక, న్యాయస్థానము లనబడునవి యన్యాయస్థానములని యనిపించుకొనుట తప్పదగుచున్నది. యిట్టిలోపము యే గ్రూపుకొరకు కోర్టు స్థాపింపబడినదో, యా గ్రూపునందలి ప్రతి గ్రామమునకు జనసంఖ్యను బట్టిగాని, పట్టామొత్తముల ననుసరించిగాని మెంబర్ల నియమించి యాయా గ్రామములోనే యెన్నికలు జరుగులాగున చేసిన చక్కబడగలదు. యిట్టి సవరణ సర్వజనోపయోగ మగుటచే చట్టమునందు చేయుట యవసరమని ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థింపవలసినదిగా ప్రజాపక్ష నాయకులను కోరుచున్నారు.

నీలంరాజు పట్టాభిరామయ్య,
నాగుభొట్లపాలెం పం॥ కోర్టు ప్రెసిడెంటు.
దర్శి డివిజను.

ఇది ద్వాపరయుగమా?

అయ్యా, మన పంచాంగములయందు సృష్ట్యాది గతాబ్దాః ౧౯౫౫౮౮౫౦౩౭ సంవత్సరముల నియు, కలియుగ గతాబ్దాః ౫౦౩౭ అనియున్నది. పై లెక్కప్రకారము యిప్పటికి సృష్టి ప్రారంభమై ౧౯౫౫౮౮౫౦౩౭ సంవత్సరములు అగుచున్నది. అప్పటినుండియు నాలుగు యుగములను తీసివేయుచురాగా [illegible] మహాయుగములుపోను [illegible] సంవత్సరములు మిగులుచున్నది. దానిలో ఒక కృతయుగము యొక త్రేతాయుగము పోగా [illegible] సంవత్సరములు ద్వాపరయుగము గడచినట్లున్నది. మన నాడు ప్రకారం [illegible] ఈ లెక్కను [illegible] కలియుగ [illegible] దీర్ఘ [illegible] వచ్చుచున్నాను.

— కొడవలూరు బలరామయ్య.

నమ్మకమైన నగల వర్తకులు

గుండాల వెకటసుబ్బారెడ్డి గారు.
చిన్నబజారు, నెల్లూరు.

బంగారు వెండినగలు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి. తేనిచి ఆర్డరు ప్రకారం తయారుచేసి యివ్వబడును.

విలువగల రత్నములతో నగలు తయారు చేసి యివ్వబడును.

ధాతుబల.

—(•)—

డా. సి. ఎ. కె. చార్యా
చిలకపాడు, ఒంగోలు తాలూకా.

నరములకు మంచి బలమును కలిగించటానికి వీర్యమును వృద్ధిచేసి మంచి తేజస్సును పటిమ నిచ్చును. రక్తమును వృద్ధిపరచి మలబద్ధకమును అగ్నిమాంద్యము, కాళ్లుచేతులు మంటలు, నిసత్తువను పోగొట్టి మెదడుకు బలంకలిగించి శరీరము చురుకుదనము నిచ్చును. విద్యార్థులపాలిటి కల్పవృక్షము. గర్భిణీ స్త్రీలకు సుఖప్రసూతిని ప్రసాదించును.

సర్టిఫికేటు

నేను తొమ్మిది సంవత్సరములనుండి గర్భకోశ సంబంధమయిన నొప్పితో చాలా బాధపడుచుంటిని. యూనాని, ఆయుర్వేద, ఇంగ్లీషు వైద్యులు నా బాధను నివారింపచేయలేక పోయిరి. డాక్టర్ సి.ఎ.కె. చార్యాగారు నాకుచికిత్స యొనర్చిఇప్పుడు మంచి ఆరోగ్యస్థితిలో నున్నాను.

ఏజంట్లు
ఆర్యా ఫార్మసి,
ట్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు.

"ఏ షా బీ బి"
ఇండస్ట్రియల్ అసిస్టెంటు, గవర్నమెంటు ట్రయినింగు స్కూలు, షాక్ మహమ్మదకా ఉమకా, గుంటూరు.

నకిలు మందును చూచి మోసపోకుడు
40 సం॥లుగా ప్రఖ్యాతి జెందినది. కేవలము బాధసాధని.

అమృతాంజనము

అన్ని [illegible]వ్యామృతము.

తలనొప్పు[illegible] వాయుపోటులను బాపును పార్శ్వపు[illegible]గలోలును, పొట్ల పోగొట్టును, [illegible] రూపుమాపును. దగ్గును [illegible] తొలగించును.

అమృతాంజనము డి[illegible]
మద్రాసు, బొంబాయి, [illegible]

[illegible]r, and Editor—N. Venkatarama Naidu. Zamin Ryot Press, Gandhi Chouk, Nellore.